

T.C
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İLETİŞİM VE TASARIM ANASANAT DALI
İLETİŞİM SANATLARI VE TASARIM SANAT DALI

**TÜRKİYE’ DE YAŞAYAN GÖÇMENLERİN
DENEYİMLERİNİ GÖRSELLEŞTİRMEK**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Kübra SÜLÜN ÖRÜN

İSTANBUL, 2020

T.C
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İLETİŞİM VE TASARIM ANASANAT DALI
İLETİŞİM SANATLARI VE TASARIM SANAT DALI

**TÜRKİYE’ DE YAŞAYAN GÖÇMENLERİN
DENEYİMLERİNİ GÖRSELLEŞTİRMEK**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan

Kübra SÜLÜN ÖRÜN

Öğrenci No

165584011

Orcid: 0000-0002-5358-5802

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Çeyiz MAKAL FAIRCLOUGH

İSTANBUL, 2020

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum **“Türkiye’de Yaşayan Göçmenlerin Deneyimlerini Görselleştirmek”** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 30.11.2020

Kübra SÜLÜN ÖRÜN

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

30.11.2020

Enstitümüz *İletişim ve Tasarım* Anasanat Dalı *İletişim Sanatları ve Tasarım* Programı yüksek lisans öğrencilerinden **165584011** numaralı **Kübra SÜLÜN ÖRÜN**'ün "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Türkiye'de Yaşayan Göçmenlerin Deneyimlerini Görselleştirmek*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 28/01/2020 tarih ve 2020/04 sayılı toplantısında seçilen ve On-Line toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince (60) dakika süre ile Microsoft Teams programı aracılığıyla aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında **OYBİRLİĞİ** ile **KABUL** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Çeyiz MAKAL FAIRCLOUGH
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE

Doç. Bengisu BAYRAK
(Beykoz Üniversitesi)

ÜYE

Prof. Dr. Oğuz MAKAL
(Beykent Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : Kübra SÜLÜN ÖRÜN
Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Çeyiz MAKAL FAIRCLOUGH
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans, 2020
Alanı : İletişim Sanatları ve Tasarım
Anahtar Kelimeler : Göçmen, Belgesel Fotoğraf, Görsel Veri, Görsel Sosyoloji

ÖZ

TÜRKİYE’DE YAŞAYAN GÖÇMENLERİN DENEYİMLERİNİ GÖRSELLEŞTİRMEK

Türkiye’ye göçmenler Asya ve Doğu Avrupa’nın birçok ülkesinden gelmektedir. Günümüzde her yıl gün geçtikçe sayısı artan milyonlarca insan ülkelerinde ki yoksulluk, çalışma şartları, geçim kaygısı gibi birçok çeşitli nedenlerden dolayı bu kararı almıştır. Çoğu göçmenin Türkiye’ye gelmesindeki en önemli amaçlardan biri ekonomik düzeylerini arttırmaktır. Türkiye’ye gelen göçmenlerin günlük yaşamlarını görselleştirmek, ön yargıları kırmak, amacıyla yazılmıştır. Bu çalışmada gözlem, görüşme ve röportaj gibi nitel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde giriş, kim bu göçmenler, Türkiye’de göçmen olmaktan bahsedilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde görsel sosyoloji, fotoğrafın tarihi ve belgesel fotoğrafçılığın tarihinden bahsedilmiştir. Çalışmanın üçüncü kısmında ise niteliksel araştırma yöntemleri dâhilinde elde edilen görsel veriler, röportajlar ve sonuçları bulunmaktadır.

Name and Surname : Kübra SÜLÜN ÖRÜN
Supervisor : Dr. Öğr. Üyesi Çeyiz MAKAL FAIRCLOUGH
Degree and Date : Master, 2020
Major : Communication Arts and Design
Key Words : Immigrant, Documentary Photography, Visual Data, Visual Sociology

ABSTRACT

VISUALIZING THE EXPERIENCES OF MIGRANTS LIVING IN TURKEY

Immigrants come to Turkey from many countries of Asia and Eastern Europe. Today, millions of people whose number is increasing day by day, have taken this decision for many reasons such as; poverty, working conditions and financial difficulty. Most immigrants come to Turkey to increasing the economic levels that is one of the most important goals for them. This study is written for visualizing the daily lifes of immigrants who come to Turkey and breaking down the prejudices. Qualitative data collection methods such as observation, interview and reportage were used in this study. In the first part of the study; introduction, who are these immigrants, being immigrants in Turkey, are discussed. In the second part of the study, visual sociology, the history of photography and the history of documentary photography are mentioned. In the third part of the study, there are visual data, interviews and results obtained within the qualitative research methods.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ..... ii

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE GÖÇ VE NEDENLERİ

1.1. Giriş 5

1.2. Kim Bu Göçmenler? 6

1.3. Türkiye’de Göçmen Olmak 8

İKİNCİ BÖLÜM

GÖRSEL SOSYOLOJİ VE FOTOĞRAFA BAKIŞ

2.1. Görsel Sosyoloji..... 9

2.2. Fotoğrafın Tanımı 11

2.3. Fotoğrafın Tarihi..... 12

2.4. Belgesel Fotoğrafçılığın Tanımı 14

2.5. Belgesel Fotoğrafçılığın Tarihi..... 14

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RÖPORTAJ SÜREÇLERİ VE GÖÇMENLERİN GÖRSELLERİ

3.1. Röportajlar 16

3.1.1. Vaka 1 (Maftuna)..... 16

3.1.2. Vaka 2 (Rano)..... 30

3.1.3. Vaka 3 (Mumtazbegim, Melek)..... 38

3.1.4. Vaka 4 (Çarıyev Beggench, Arda)..... 42

3.2. Görsel Veriler 45

SONUÇ 56

KAYNAKÇA..... 58

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Fotoğraf 1. Maftuna, Kübra Sülün Örün, 2019	45
Fotoğraf 2. Rano, Kübra Sülün Örün, 2019.....	45
Fotoğraf 3. Mumtazbegim Melek, Kübra Sülün Örün, 2019	46
Fotoğraf 4. Beggench Arda, Kübra Sülün Örün, 2019	46
Fotoğraf 5. Maftuna'nın günlük yaşamından fotoğraflar	48
Fotoğraf 6. Maftuna'nın Odası, Kübra Sülün Örün, 2019.....	49
Fotoğraf 7. Maftuna Kuaförde, Kübra Sülün Örün, 2019	49
Fotoğraf 8. Maftuna'nın Düğünü, 2016.....	50
Fotoğraf 9. Rano'nun yaşamından günlük fotoğraflar	51
Fotoğraf 10. Rano ve Maftuna, 2019.....	52
Fotoğraf 11. Rano ve Maftuna, 2019.....	52
Fotoğraf 12. Melek İş Yerinde Çalışırken, 2019	53
Fotoğraf 13. Melek İş Yerinde Çalışırken, 2019	54
Fotoğraf 14. Melek'in günlük yaşamından fotoğraflar.....	54
Fotoğraf 15. Melek'in Ülkesinden Getirdiği Hatıra, 2019	55
Fotoğraf 16. Arda'nın günlük yaşamından fotoğraflar.....	55

GİRİŞ

Her yıl milyonlarca insan farklı nedenlerle yaşadıkları ülkelerden ayrılarak farklı ülkelere göç etmektedirler. Sınırlar arası devasa insan hareketleri son birkaç on yıllar içinde, kaynak ülkelerde ki ekonomik, sosyal yoksunluk, sosyal çatışma, iklim değişiklikleri ve siyasi çalkantılar gibi faktörler sonucunda artmıştır.

Daha iyi hayat koşullarına ulaşma amacıyla yola çıkan göçmenler öncelikle yasal yollarla göç etmeyi deneseler de, yasal yollarla başarılı olamadıklarında yasadışı organizasyonlara başvururlar. Göçmen kaçakçıları insanların daha iyi yaşam umudunu çıkar elde etme amacıyla kullanmaktadır.

Göçün nedenleri ikiye ayrılır. Bunlardan biri zorunlu (savaş, doğal afet, kıtlık) diğeri ise gönüllü (ekonomik, eğitim, aile birleşimi) göçtür. Genellikle ekonomik gerekçelerle, ülkesini gönüllü olarak terk ederek başka bir ülkeye yerleşmektedirler. Yaşadıkları coğrafi bölgeden işsizlik nedeni ile ya da yeni iş alanlarına ulaşmak amacıyla başka bir coğrafi bölgede hayatlarını sürdürmek için göç ederler. “Gelir düzeyleri ülkeden ülkeye çok büyük farklılıklar gösterebilmektedir. Bunun sonucunda üçüncü dünya ülkeleri vatandaşları, gelişmiş ülkelerde kendi vatanlarına oranla çok daha yüksek yaşam standartlarına kavuşabilmektedir. Ekonomik göç baskısı, yasal olanakların mevcut olmaması durumunda, yasa dışı yollardan göç etmeyi gerektirecek kadar yüksek olabilmektedir. Kendi ülkesi dışında bir ülkede bir yıldan uzun süre kalan insanlar göçmen olarak kabul edilir.”

Bu bağlamda göçmenlerin maddi sebepler ve savaş nedeni ile göç ettikleri anlaşılmaktadır. Göç ettikleri toplumda farklı bir kültüre mensup olduğu anlaşıldığından toplum tarafından kabul görmeyip toplum dışına itilip ötekileştirilirler. Büyük çoğunluğu kendi aralarında gruplar halinde yaşayıp etkileşime geçtikleri için göç ettikleri topluma daha da uzaklaşmaktadırlar. Çoğu göçmen göç ettikleri coğrafya da hayatta kalmak için kaçak işçi olarak zor şartlar altında çalışmaktadırlar.

Bu deneyimleri aktarırken görsel sosyoloji yönteminden faydalanılmıştır. Göçmenlerin yaşamlarını fotoğraflayarak ve röportaj yaparak veri toplanmaya çalışılmıştır.

Fotoğraf insanın yaşam değerlerini, kültürünü, duygularını yansıtan bir gerçekliktir. Fotoğraf tarihimize ışık tutar, her zaman gerçekliği yansıtmayı gerektirmektedir. Fotoğraf her zaman belge niteliği taşır. Belgesel fotoğrafçılıkta konuya hakim olmak ve bütünlük sağlaması gerekmektedir. Öncelikle dikkat edilmesi gereken şey gözlem gücüne dayalı olmasıdır. Belgesel fotoğrafın mutlaka ve mutlaka bir mesajı olması gerekir vereceği mesaj ise insanlara bir iletisi olmalıdır.

“Mekanik bir yeniden sunum aracı olan fotoğraf, doğası gereği konusunu gerçeklikten almak zorundadır. Nesnel gerçeklik yoksa fotoğraf da yoktur. Belgesel olsun, olmasın bu özellik tüm fotoğraflar için geçerlidir. Paul Wittgenstein’e göre bir fotoğraf ne kadar yorumlanmış olursa olsun, gerçekliğin görüntüsüdür. İyi ya da kötü fotoğrafın amacı metin haline gelmektir. Sontag, fotoğrafın gerçeklikle ilişkisini şöyle açıklar: “...fotoğraf görüntüsü direkt olarak nesnelerden yansıyan ışığın bıraktığı izlerdir. Ne kadar çarpıtılmış olursa olsun, görüntüde bulunanların bir zaman gerçekten var olduklarına doğrudan bir atıftır”

“Tarihte ‘belgesel fotoğraf’ kavramı, Jacob Riis ve Lewis Hine’in tarzları için ve biraz da bu çalışmaların gerçeklik vurgusunu artırmak, etkisini büyütme amacıyla kullanılmaya başlandı. Bir anlatı taşıyan belgesel fotoğraf, tanımlanmış kurallara, olgunlaşmış bir dile sahip olduğu için değil ama doğrudan tanıklık sayesinde daha fazla güvenilirlik telkin eden bir araç olduğu için önemlidir. Belgesel fotoğraf, fotoğrafçının kendisini de içine katarak tuttuğu kayıtlara işaret eder. Gerçeğin görünümüne bağlı kalarak hayattan alıntılar yapar ve bunları anlamlı bir bütünlük haline getirerek tanıklık üstünden hikaye kurar”

Merter Oral’a göre, ‘belgesel fotoğrafın saptandığı yaşamsal gerçekliğin gerçeğe uygun olarak aktarılması, gerçeği bozacak müdahalelerden kaçınılmasıdır.’ Bu bağlamda fotoğrafı gerçeklikten uzaklaştıran tüm kurgulardan manipüle edilmiş görüntülerden uzak durulması gerekmektedir.

Fotoğraf makinesinin bulunuş amacı belgeleri çoğaltmak olsa da değişen yüzyıllar ve gelişen teknoloji ile fotoğrafın günlük yaşamda ki yeri değişmiş ve gelişmiştir. Fotoğraf günümüzde sosyal medya ve teknolojinin gelişimi ile birlikte günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Fotoğraf çekmenin ulaşılabilir olması sosyal yaşam için olumlu bir gelişim olmuştur. Bu gelişim fotoğraf sanatçıları için de yeni imkanlar doğurmuştur. Gelişen dünyanın bir olumsuz yanı ise farklı ekonomik seviyelerde ülkeler açığa çıkarmasıdır. Bununla birlikte işçi göçünde belirgin artışlar gözlemlenmiştir. Aynı coğrafyada yaşayan birçok farklı kültürün bulunması farklı bakış açılarını doğurur. Fotoğraflanan anlar fotoğrafçının bakış açısını yansıtsa da gözlemleyenler de farklı hisler uyandırabilir. Bunun sebebi her bireyin farklı bakış açısına sahip olmasıdır. Belgesel fotoğrafçılık ile göçmenliğin oluşturduğu etkilerinin bu ortak noktasından yola çıkarak tez konumu belirledim.

Geçmişte savaşlar nedeniyle yapılan göçler, günümüzde ekonomik gerekçe ile şekilleniyor. Görüşülen göçmenlerin çoğu ülkelerinde ki ekonomik sıkıntılar nedeniyle Türkiye'ye göç ettiklerini, burada geçici bir süre kalacaklarını belirtmişlerdir. En önemli amaçları para kazanıp borçlarını ödemek ve ülkelerinde ev sahibi olup daha iyi şartlarda yaşamaktır.

Bu tez Türkiye'ye gelen göçmenlerin günlük yaşamlarını görselleştirmek, ön yargıları kırmak, günlük yaşamlarını gözler önüne sermek, toplum tarafından ötekileştirilmelerinin fotoğraflanarak aktarılması amaçlanmıştır. Göçmenlerle görüşülerek nasıl zaman geçirdiklerini, burada nasıl yaşadıklarını, ne için burada olduklarını anlamak ve aktarmak amaçlanmıştır. Çekilen fotoğraflarda duyguları olduğu gibi yansıtılmaya çalışılmıştır. Tezde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Türkiye'de yaşayan göçmenlerle yapılan röportajların sonuçları doğrultusunda, göçmenlerin günlük yaşamdaki şart ve koşullarını gözler önüne sermek, duygu ve düşüncelerini aktarmak ve toplumun göçmenlere karşı bakış açısını değiştirmek amaçlanarak yazılmıştır.

Bu çalışmada gözlem, görüşme ve röportaj gibi nitel veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Görsel verilere yer verilerek tezin pekiştirilmesi sağlanmıştır. Bu aşamada var olan kitaplar ve yazılmış tezler öncelikli olarak dikkate alınmıştır.

Literatür taraması yapılarak makalelerden, tezlerden, yayınlanmış yazılardan yararlanılarak konunun kuvvetlendirilmesi sağlanmıştır.

Tezin birinci bölümünde giriş, kim bu göçmenler, Türkiye’de göçmen olmak üzere bahsedilmiştir. Tezin ikinci bölümünde görsel sosyoloji, fotoğrafın tanımı ve tarihçesi, belgesel fotoğrafçılığın tanımı ve tarihi yer almaktadır. Tezin son bölümünde ise niteliksel araştırma yöntemleri dahilinde elde edilen görsel veriler, röportajlar bulunmaktadır. Son olarak ise sonuçları bulunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE GÖÇ VE NEDENLERİ

1.1. Giriş

“Günümüzde her yıl milyonlarca insan ülkelerindeki yoksulluk, sosyal çatışma ve siyasi çalkantı gibi nedenler ile göç kararı almakta ve bunların birçoğu da göç sürecinin bir aşamasında belgesiz göçmen haline gelmektedir. Türkiye göç veren ülkeler ile göç alan ülkeler arasındaki kavşak konumu nedeniyle göç akınlarından çeşitli şekillerde etkilenen bir coğrafyada yer almaktadır. Özellikle, 1980'lerde artmaya başlayan uluslararası göç hareketlerinin etkisi ile ağırlıklı olarak düzensiz göçlerin uğrak yeri haline gelmiştir. Göçmenlerin geldikleri ülkelere göre dağılımları çok geniş bir coğrafyanın Türkiye'ye yönelik göçler için kaynak olduğunu göstermektedir. Türkiye'ye göçmenler Asya, Afrika ve Doğu Avrupa'nın birçok ülkesinden gelmektedir.”

(http://www.ikgv.org/pdf/Belgesiz_Gocmenler_Isciler_TR.pdf , S.E. Tuba Dündar - Elif Özer, sayfa:6)

Bu bağlamda göçler genellikle ülkelerinde ki ekonomik gerekçeler ile yaşadıkları ülkelerden ayrılarak farklı ülkelere göç etmektedirler. Göçün nedenleri arasında savaşlar ve siyasi çalkantılar da bulunmaktadır.

“Göç konusu tek başına değerlendirilemeyecek kadar karmaşık ve çok boyutlu bir olgudur. Öyle ki göçün nedenlerinin açıklanması ve hedeflerinin belirlenmesi demografi, coğrafya, ekonomi, istatistik, sosyoloji, siyaset bilimi ve fizik gibi farklı bilim disiplinlerinin ilişkisi ile ortaya konulabilir. Şüphesiz göçün en önemli nedeni, kişinin kendini güvende hissedebileceği ve beklentisidir. Bu anlamda; endüstrileşme ve buna bağlı şehirleşme, kapitalizmin hızla gelişmesi, gelir adaletsizliği, iş gücü talebi, siyasi kargaşalar, ekonomik buhranlar, dış/iç savaşlar ve terör, dini sebepler ve göçmen kaçakçılığı şebekelerinin insanları kandırmaları birer göç nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.” (TBMM İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU , İNSAN HAKLARI IŞIĞINDA TÜRKİYE'DE BULUNAN

MÜLTECİLER, SİĞINMACILAR VE YASADIŞI GÖÇMENLERİN SORUNLARI, 2010:226)

Göç, yüzyıllardan bu yana dünya üzerinde hüküm süren bir fenomen. İnsanoğlu yaşadığı sürece göçler de eksik olmayacak. Geçmişte savaşlar nedeniyle sıkça yaşanan göçler, günümüzde daha çok ekonomik gerekçe ve ekonomik savaşlarla şekilleniyor. (Vedat Akman, küresel göç hikayeleri, yakamoz yayınları 1. Baskı 2007:13)

1.2. Kim Bu Göçmenler?

Türkiye'ye göç veren ülkeler ile göç alan ülkeler arası kavşak konumu nedeni ile göç akınlarında farklı şekillerde etkilenmiştir. Göç süreci doğası yapısıyla kayıt dışılıktaki içeriğinden, göçmenlere ait kesin sayılara ulaşmak mümkün değildir.

Türkiye'de göçün önem kazanmasıyla birlikte bu süreci açıklayan farklı tanımlar kullanılmıştır.

Göçmen, ülkesinden ekonomik veya diğer nedenlerle ayrılan kişiler olarak tanımlanabilir. Genel olarak, göçmenler ülkelerinde zulme uğrama korkusu olmadan; vatandaşı oldukları ülkelerin korumasından yararlanmaya devam ederlerken, daha iyi bir yaşam standardına kavuşabilmek için, kendi istekleri ile başka bir ülkeye göç ederler (Dündar ve Özer, 2019).

“Günümüzde her yıl milyonlarca insan ülkelerinde ki yoksulluk, sosyal çatışma ve siyasi çalkantı gibi nedenler ile göç kararı almakta ve bunların birçoğu da göç sürecinin bir aşamasında belgesiz göçmen haline gelmektedir. Göçmenlerle ilgili eldeki bilgiler, Türkiye'ye dört temel nedenle yabancı akışı olduğunu göstermektedir. Bunlar: (1) çalışma amaçlı gelen düzensiz göçmenler; (2) transit göçmenler; (3) sığınmacılar, mülteciler ve (4) düzenli göçmenlerdir. Bu gruplar zaman zaman birbirini içerebilmekte, göçmenler koşullara ve fırsatlara bağlı olarak bir statüden diğerine geçebilmektedirler. "Belgesiz/düzensiz göçmen" terimi, geldiği ülkede kalmak için yasal hakkı bulunmayan kişiler için kullanılır. Bu tanımlama çerçevesinde kişiler farklı şekillerde belgesiz/düzensiz göçmen olabilirler: (1) Sınır kontrollerinden kaçarak ya da sahte belge kullanarak bir ülkeye yasadışı yollardan

girenler veya (2) yasal yollardan giriş yapıp sonradan yasadışı bir konuma gelenler. İkinci gruba turist olarak giriş yapıp, süresi içinde geri dönmeyenler ya da mülteci olarak giriş yapıp başvuruları reddedilmesine rağmen geri dönmeyenler veya yasal yollardan giriş yapıp, yasal olarak kalmalarına rağmen kaçak olarak çalışanlar örnek olarak verilebilir.⁴ Günümüzde devletlerin yabancıların sınırlardan girişi ve sınırlar içinde kalışının kontrolünü sağlamak için aldıkları tedbirlere rağmen, her yıl milyonlarca insanın düzensiz göçmen statüsü ile yaşadığı bilinmektedir.

Düzensiz göçmenler için yapılan diğer bir tanımlamadır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), bu tanımlı şu şekilde eleştirmektedir. “Bulundukları ülkelere yasal izne sahip olmadan giren ve çalışan kişiler yasadışı, gizli, kağıtsız ya da düzensiz olarak damgalanmaktadırlar. ‘Yasadışı göçmenler’ ifadesinin, normatif bazı çağrışımları, yan anlamları vardır ve bir suçun işlendiği fikrini taşımaktadır”.

Döngüsel/dairesel ve çalışma amaçlı göç; ekonomik imkânlar arayışıyla hedef ülkeye çok defa seyahat eden kişilerin hareketliliklerini konu edinir. Bu göçmenlerin çoğu hedef ülkeye yasal yollarla girmelerine rağmen, ya kalış koşullarını ihlal etmeleri ya da vize sürelerini aşmaları nedeniyle düzensiz göçün öznesi olarak değerlendirilebilir. Bu model altında Türkiye özelinde başlıca iki grup sınıflandırılmıştır: bavul ticareti amacıyla yapılan döngüsel göç ve göçmenlerin ev işçisi, seks işçisi, inşaat işçisi, tarım işçisi gibi kaçak bir şekilde istihdam edildikleri kayıt dışı iş piyasası için göç. Türkiye'ye gelen düzensiz dairese göçmenlerin çoğunluğunun Sovyetler Birliği'nin dağılması ile oluşan bağımsız devletlerden geldiği pek çok araştırmada belirlenmiştir” (Dündar ve Özer, 2019).

İncelenen göçmenler aslında ülkeye yasal yollar ile gelip sonrasında kaçak olarak kalmaya devam etmişlerdir. Tek oda da tüm yaşamlarını devam ettirmeye çalışmaktadırlar. Ülke de kaçak yollar ile yaşam sürdürdükleri için sosyal hayatları oldukça kısıtlıdır. Kimisi mühendis, kimisi milli sporcu, kimisi eczacı iken göçmen hayatlarına temizlik işçisi olarak devam ediyorlar.

1.2. Türkiye’de Göçmen Olmak

Türkiye üçüncü dünya ülkelerinden gelen kaçak göçmenlerin Avrupa’ya gitmek üzere kullandığı en işlek transit geçiş yollarından biridir. (Vedat Akman, küresel göç hikayeleri, yakamoz yayıncılık,2007:51

Türkiye bulunduğu coğrafya itibariyle birçok göçmene ev sahipliği yapmıştır ve bu süreç toplumsal ve kültürel yapısını büyük ölçüde etkilemiştir. Göç olayları gün geçtikçe artarak devam etmektedir.

İstanbul Ticaret Odası’nın yayınladığı bir rapora göre, ‘’ Türkiye’de 1 milyon yasadışı göçmen bulunuyor’’. (Vedat Akman, küresel göç hikayeleri, yakamoz yayıncılık,2007:51)

Hürriyet gazetesinde yer alan habere göre, ‘’ her yıl Türkiye’ye 300 bin kişi yasadışı yollarla giriş yapıyor deniliyor’’ (Vedat Akman, küresel göç hikayeleri, yakamoz yayıncılık,2007:51)

Göçmenlerin göç ettikleri yerde ilk yaptıkları hareket iş bulmaktır. Genellikle çalıştıkları yerde kalan göçmenler zor şartlar altında hayatlarını sürdürmektedirler. Belgesiz göçmenlerin birçoğu temizlik görevlisi, bebek bakıcılığı, tekstil gibi işlerde çalışmaktadırlar. Göç eden kişiler genellikle vasıfsız olmaları nedeni ile iş bulmaları zorlaşmaktadır. Bu nedenle geçimlerini kolay sağlayamamaktadırlar.

İKİNCİ BÖLÜM

GÖRSEL SOSYOLOJİ VE FOTOĞRAFA BAKIŞ

2.1. Görsel Sosyoloji

Sosyoloji insan ve toplum ilişkilerinin sosyal, davranış ve toplum odaklı kurumların işleyişini inceleyen bir bilim dalıdır. “Görsel çalışmaların büyük bir çoğunluğu betimlenen içeriği incelerler ancak görsel veriyi betimleme aşamasına ilişkin incelemeler, betimlenen içerik hakkında çok önemli bilgileri (örneğin, imgeyi üreten ya da sipariş eden kişiler ve/veya kurumların sahip olduğu normlar ve değerler) açığa çıkarabilir” (Pauwels, 2010:560).

Pauwels’a (2010:559) göre görsel sosyoloji ‘hukuk sosyolojisi’, ‘kent sosyolojisi’ gibi ayrı bir alan değil, farklı araştırma alanlarını kesen ve bu alanlardaki araştırma süreçlerinin (kavramsallaştırma, veri toplama ve iletişim) bütününi etkileyen bir sosyolojik düşünme ve anlama yöntemidir. Her ne kadar Pauwels (2010: 561), imge üretmeye yönelik gerekli olduğunu düşündüğü teknik bilgiye ek olarak epistemolojik bilginin altını çizmiş olsa da onun ‘görsel sosyoloji’ tanımı, sosyolojinin tüm alt alanlarında araçsallaştırılabilecek olan bir veri toplama ve çözümleme yöntemi olarak anlaşılmaktadır. (...) Araştırmacı öznenin araştırma konusuna ilişkin bir çıkarımı olan ‘bilgi’nin kaynağına ilişkin temel sorular soran epistemoloji, bilen ile bilinen arasındaki ilişkiyi konu edinir. Epistemolojik açıdan bir araştırmacı, duyuların ve bu duyular arasında ‘görme’nin araştırma konusu olan toplumsal ‘gerçekliğe’ dair bilgiye ulaşmak ve bu bilgiyi ‘doğrulamak’ için en yetkin yöntem olduğuna inanmakla başlayabilir ‘görsel sosyoloji’ yapmaya. Kendi gördüklerini, hatta görmediklerini kameranın gözüyle kaydederek imgeler üretmesi ise teknik bir becerinin ötesinde kuramsal bilgiyi de gerektirir. (...) Görsel sosyoloji araştırmalarının sonucunda elde edilen ürünler farklı somut biçimlerde olabilir: standart akademik makale veya araştırma raporu (yalnızca sözcükler, tablolar ve grafikler), bağımsız filmler, DVD üzerinde veya web ortamına yayınlanmış multimedia programlar. Bu ürünler arasında, “görsel denemeler” (visual essays) başlığı altındaki foto-deneme ve deneme- film görsel raporlama biçimi diğerlerinden

farklılaşırlar (Pauwels, 1993). Akademik yazında tanımı sorunlu bir kavram olan ‘deneme- film’ hakkında üzerinde uzlaşılan görüşlerin en önemlisi; öznel [*subjective*], öz- yansıtımlı [*self-re ective*], öz-düşünümsel [*self-re exive*], eksik ve tartışmaya açık bir bilgiyi içeriyor olmasıdır (Varlı-Görk, 2016:34-35).

Görsel sosyoloji, belgesel fotoğrafçılığı ve foto muhabirliği, fotoğrafik çalışmalar dünyasındaki gündelik kullanımlarında ne anlama gelirse gelsin ya da onlara ne anlam yüklenmiş olursa olsun sadece toplumsal inşalardır (Becker, 2016:244).

Görsel sosyolojinin belgesel fotoğrafçılıkla birlikte geliştiği söylenegedir. ABD’de belgeselcilik geleneği, yirminci yüzyıla girerken Jacob Riis’in çektiği göçmenler (Riis, 1981) ve Lewis Hine’in çektiği çocuk işçiler fotoğraflarıyla başlar. 1929’daki ekonomik krizin hemen öncesindeki dönemde Amerikan toplumundaki yoksulluk, işçi hakları, etnik gettolarla ilgili skandal haber fotoğrafçılığı, Chicago Okulu’nun alan araştırmalarına dayalı sosyolojik çalışmaları ile eşzamanlıdır. Yine de Chicago Okulu üyelerinin çalışmalarında fotoğraf kullanmamaları şaşırtıcıdır. (Varlı-Görk, 2016:26-27).

Sosyolojik Araştırma Yöntemi toplumsal veri toplarken kullanılan teknikler ve araçlardır. Farklı araştırma araçları kullanıyor olmalarına rağmen fen bilimleri ve sosyal bilimler temelde aynı araştırma tekniğini kullanırlar: gözlem. İçerik çözümleme, anket, mülakat, katılımcı gözlem, tarihsel karşılaştırma ve yazın taramasına dayalı kuramsal araştırma başlıca araştırma teknikleridir. Örneğin, ‘görsel sosyologlar’ sıklıkla araştırma konusunu (gönderge/referent) temsil ettiğini veya içerdiğini kabul ettikleri imgeleri veri olarak toplarlar ve bu imgelerin içeriğini çözümlerler. Bir göstergeler sistemi olan ‘dil’ ile oluşturulmuş konuşma metinleri; gazete, dergi ve kitaplarındaki yazılı metinler; film, dizi ve tiyatro oyunlarının senaryoları da içerik çözümleme yöntemiyle incelenebilir. Anket ise araştırma konusunu oluşturan araştırma evreninden belli bir örnekleme seçilmiş kişilerin, toplumun belli bir yüzdesini temsil ettiği varsayımıyla kendilerine sorulan sorulara verdikleri yanıtların istatistiki nicel göstergelere indirgenebildiği veri toplama tekniğidir. Yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış sorular eşliğinde araştırma konusunu oluşturan bireylerle yapılan görüşmelerin ses kayıtlarından oluşan

mülakatlar çoğu kez küçük topluluklarla ilgili araştırmalar söz konusu olduğunda gözlem, bazen de katılımcı-gözlem tekniği ile desteklenir. Gözlem sırasında araştırmacılar çoğu zaman alan notları tutarlar; ses, görüntü ve video kaydı yaparlar. Tarihsel karşılaştırma yönteminde ise araştırmanın amacına göre geçmişte belli zaman aralıklarında toplanan görsel kayıtlar veya demografik veriler güncel verilerle karşılaştırılır (Varlı-Görk, 2016:34-35).

2.2. Fotoğrafın Tanımı

Fotoğraflar yaşadığımız anı kaydetmek içindir. Fotoğraf gerçekliği göz önüne seren bir araçtır. Sadece fotoğraflar ile kanıtlanmış belgelerin gerçekliği kesindir. Yani çekilen fotoğraflar birer kanıt niteliği taşımaktadır. Geçen yıllarda fotoğrafın insan yaşamında yarattığı etkiler gözlenmiştir.

Susan Sontag’a göre ‘‘Bir şeyin fotoğrafını çekmek, fotoğraflanmış olan o şeyi ele geçirmektir. Başka bir deyişle, bir şeyin fotoğrafını çekmek, dünyayla, insanda bilgilenme –dolayısıyla, güçlenme- duygusunu uyandıran bir şekilde ilişkiye girmektir.’’ (Sontag,2010:3).

‘‘Fotoğraf makinesinin ortaya çıkması ile birlikte, sosyal yaşamın akışında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Fotografik görüntünün yaşamı anlatma, sorgulama olanakları, insanların fotoğrafı farklı okumalarına ve yorumlamalarına zemin hazırlamıştır. Özellikle toplumsal değişimlere ve dönüşümlere müdahale edebilen fotografik görüntünün gerçekliği ve ideolojik yaklaşımlar arasındaki ilişkiyi değerlendirmek, fotoğrafın günümüzdeki yaygınlığı göz önüne alındığında gereklilikten öte zorunluluk haline gelmiştir. Fotoğrafın bulunuşundan itibaren sadece gerçeği yansıttığının kabul edilmesi, onu uzun yıllar ayrıcalıklı kılmıştır. Bu kabul, gerçeklik yanında, fotoğrafa, tarihi belge olma niteliği de sağlamıştır. Fotoğraf, kullanımının büyük boyutlara ulaştığı günümüzde, kitleleri etkilemede, hâlâ önemli bir araç olarak varlığını sürdürmektedir. Fotoğrafın dijital teknoloji ile birleşmesi, gerçeklik sunumunun daha kolay biçimlenmesini sağlamıştır’’ (Satkın, 2019).

Fotoğraf makinesinin bulunuş amacı belgeleri çoğaltmak olsa da değişen yüzyıllar ve gelişen teknoloji ile fotoğrafın günlük yaşamda ki yeri değişmiş ve gelişmiştir. Fotoğraf günümüzde sosyal medya ve teknolojinin gelişimi ile birlikte günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Fotoğraf çekmenin ulaşılabilir olması sosyal yaşam için olumlu bir gelişim olmuştur. Bu gelişim fotoğraf sanatçıları için de yeni imkanlar doğurmuştur. Tüm bunlar fotoğrafın gelişim tarihi boyunca gözlemlenmiştir.

2.3. Fotoğrafın Tarihi

Fotoğrafın ilk zamanlarını perdeleyen sis, matbaanın ilk zamanlarını saran sis kadar koyu değildir. Fotoğrafta herhalde daha çok göze çarpan şey, icat edilmesinin zamanının geldiğinin birçok kişi tarafından sezilmiş olduğudur. O dönemde birçok insan birbirlerinden bağımsız olarak aynı amaca ulaşmaya -en azından Leonardo'dan beri bilinmekte olan bir camera obscura (karanlık oda) tarafından elde edilen görüntüleri sabitlemeye uğraşıyorlardı. Niepce ile Daguerre yaklaşık beş yıl yoğun bir çaba harcadıktan sonra aynı zamanda amaçlarına ulaştıklarında, devlet mucitlerin önlerindeki patent yasası güçlüklerinden faydalanarak- bu icada el koydu ve kamuya mal etti.

Bu ilk adımın atılmasıyla birlikte, uzun zamandan beri geriye bakmayı engelleyen bir gelişmede hızın durmadan artacağı koşullar sağlanmıştı. Ondan sonra da fotoğrafın yükselişi ve düşüşünün beraberinde doğurduğu tarihsel veya -belki de- felsefi soruların üzerinde onyıllarca durulmadı. Şayet bu sorular şimdi, bugün bilincimizde yer etmeye başlıyorsa, bunun özgül bir sebebi bulunmaktadır. Son dönemlerin literatüründe şu çarpıcı gerçeğin saptanmış olduğunu görüyoruz: Hill ve Cameron'ın, Hugo ve Nadar'ın başarılarıyla birlikte fotoğrafın en parlak dönemi, icat edildiği ilk on yılda yaşanmıştır.* O dönem aynı zamanda, fotoğrafın endüstrileşmesinden önce gelen onyıldır. Elbette bu saptama, değindiğimiz ilk döneminde pazarcılar ile şarlatanların yeni teknolojinin üstüne atlayarak kısa yoldan kâr elde etmeye çalışmadıkları anlamına gelmez; bilakis, o tür insanlar bu fırsatı yaygın biçimde değerlendirmişlerdir. Yine de bu yol, fotoğrafın günümüzde bile göbeğinde yer aldığı pazarın yöntemlerine, sanayinin yöntemlerine olduğundan daha yakındır.

Fotoğraf, alanı ilk olarak kartpostalla fethetmiştir ve kayda değer bir nokta olarak, bu kartpostalların ilk üreticisi sonradan milyoner olmuştur. Dolayısıyla, eğer fotoğrafın bugün dikkatimizi fotoğrafın sanayi-öncesindeki gelişim aşamasına yönelten uygulamaları temelde kapitalist sanayinin sarsıntılarıyla ilintili bulunursa, buna şaşırmamak gerekir. Fotoğrafın asıl doğasının kavranması açısından kolay yol fotoğrafla ilgili olarak yakın dönemlerde basılan yayınlardaki resimlerin göz kamaştırıcı etkisine yönelmektir. Fotoğraf alanına hakim olmayı amaçlayan teorik çabalar henüz temel bir aşamadadır. Geçen (on dokuzuncul yüzyılda bu konu üzerinde ne kadar çok tartışma yürütülmüş olursa olsun, bu tartışmaların hiçbirinde, şovenist eğilimli küçük bir yayın olan Leip-zig'deki City Adviser'ın Fransızların şeytani sanatının karşısına bir an evvel dikmeyi düşündükleri çerçeveden esastan kopulabilmiş değildir. O yayında şöyle bir saptama yapılmıştı: “Uçuşan yansımaları bir yerde sabitlemeye kalkmak, Almanların eksiksiz araştırmalarının ortaya koymuş bulunduğu gibi, yalnızca imkânsız bir girişim olmakla kalmaz, aynı Zamanda böyle bir şeyi aklından geçirip dilemek bile dinimize küfür sayılır. İnsan Tanrı'nın suretinde yaratılmıştır ve Tanrı'nın sureti de insan icadı olan hiçbir makineyle yakalanamaz. İlahi ilhamla mest olmuş dini bütün bir sanatçının dehasının doruğunda varıp varabileceği en yüksek nokta, bağlılığın en koyu anlarında ilahi/insani özellikleri mekanik bir alete başvurmadan çoğaltmasıdır.”

Oysa fotoğraf, zaman geçişleri ve mercek büyütme gibi yollarla bu tür bir bilginin edilmesini sağlayabilir. İnsan, nasıl psikanaliz vasıtasıyla bilinçdışının dürtüleri hakkında bilgi sahibi olabiliyorsa, bu yöntemler sayesinde de bu görsel bilinç dışı hakkında bilgi edinebilir. Yapı, hücre formları, bu teknikler aracılığıyla tıbbın gelişmesi –fotoğraf makinesi son kertede bunlarla (değişken bir manzaraya ya da duygu yayan bir portreye olduğundan) daha yakından ilintilidir. Fakat aynı zamanda fotoğraf, bu malzemeyle beraber görüntüler aleminin dışı vuran -berrak ama yine de hayallere sığınacak denli saklı – en ufak detaylarının belirlediği yansımalarını gözler önüne serecektir. Şimdi, fotoğrafta beliren bu yansımalar, ne kadar formüle edilebilir bir şekle kavuşursa kavuşsun, teknoloji ile sihir arasındaki farklılığı bütünüyle tarihsel bir değişken olarak ortaya koyabilir durumdadır (Walter, 2018:3-12).

2.4. Belgesel Fotoğrafçılığın Tanımı

Belgesel fotoğraf, fotoğrafçı açısından ve izleyici açısından anlaşılır olması oldukça önemlidir. Fotoğraf olduğu gibi yansıtılmaya çalışılmalıdır.

“Susan Sontag, fotoğrafın edilgen bir tanıklık olduğundan söz eder. Ayrıca, “fotoğraf çeken müdahale edemez, müdahale eden fotoğraf çekemez” şeklindeki tespiti de yaygın olarak bilinir. Fotoğrafçı, gözünün önünde olup bitenlere, elindeki kamerayla tanık olurken aynı zamanda müdahale edebilir. Bu tamamen tercihinin bağlıdır, dünya görüşüyle ve seçtiği fotoğraflama tarzıyla ilişkilidir. Ancak tercihin dışında olsa bile fotoğrafçının bir yerdeki varlığı, olayın fotoğraflanmaya değer görüldüğünün işareti sayılarak duruma ayrı bir önem atfedilmesine yol açar. Fotoğraflanacak konunun durumu, tutumu, doğal akışı değişir. Bu da bizzat fotoğrafçının istemese bile olaya müdahil olmasıdır. İrade dışı bir müdahillik.” (Yurdalan, 2018:59-110-111).

“Sıkça rastlanan bir tanım olmasına karşın belgesel fotoğrafçılığın anlamı ve içeriği konusunda fotoğraf literatüründe bir oydaşım olduğu söylenemez. Doğası gereği belgeleme fotoğrafın en temel niteliklerinden biridir. Ancak, hem belgesel fotoğrafçılığın, hem de farklı türlerinin tanımı belli zorluklar içerir. Beaumont Newhall, “belgesel” teriminin sözlük anlamından yola çıkarak, konusu hakkında “yararlı bilgi” içeren herhangi bir fotoğrafın belge olarak adlandırabileceğini ifade eder.” (Oral, 2010:24)

Belgesel Fotoğraf bir mesaj iletmelidir. Topluma verecek bir iletisi olmalıdır. Tanıklık ettiğimiz anı kaydetmek o anı bozmamak ve müdahalelerden kaçınılması gerekmektedir.

2.5. Belgesel Fotoğrafçılığın Tarihi

Fotoğrafın belgeci amaçlarla kullanımı sayesinde Sontag’ın ifadesiyle “İnsanoğlunun yarattığı manzara tam baş döndürücü bir değişim yaşamaya başlamışken, fotoğraflar da dünyayı kopyalamaya başlamışlardır: Sayısız biyolojik

ve toplumsal yaşam kısa bir zaman aralığı içinde yok edilirken, yok olana kaydı tutacak bir araç bulunmaktadır.” (Susan Sontag, Fotoğraf Üzerine, Agora Kitaplığı, 2008:30)

Belgesel Fotoğrafın kurumlaşmış en önemli örneklerinden biri, İngiltere’de Ulusal Fotoğraf Kurumu (National Photographic Association)’dur. Kurum 1897 yılında Sir Benjamin Stone tarafından kaybolmakta olduğu düşünülen eski İngiliz örf ve adetlerinin belgelenmesi amacıyla kuruldu. Stone’un da en aktif üyelerinden biri olduğu Ulusal Fotoğraf Kurumu, bazıları sıradan kayıt niteliği taşıyan, bazıları sanatsal, ancak tümü tarihsel önemde yirmi iki bin fotoğraf bıraktı (Oral, 2010:28).

Fotoğrafın tarihi büyük oranda konuların ama konulardan çok onlara yaklaşımın tarihidir. Bu yaklaşım toplumsal, siyasal, ekonomik koşullarla, ideolojik yönelimlerle, felsefe akımlarıyla yakından ilgilidir. Doğal olarak fotoğrafçıların işlerine yansıyan algılama ve aktarma biçimleri de zaman içindeki değişimlerle birlikte fotoğrafın tarihini yaratır.

“İlk belgeselci olarak Eugene Atget bilinir. 1857-1927 yılları arasında yaşayan fotoğrafçı, belgeselin o dönemdeki tanımını da karşılayan çalışmalar yapar. Paris sokaklarını, çeşmeleri, anıtları on beş yıl boyunca fotoğraflar. Sokaktaki hayatlar pek ilgisini çekmez ama görmezden geldiği de söylenemez. Sanatın kavram olarak icat edilmediği dönemleri andırır biçimde zanaatçılığa daha yakın durur ve kapısının üstüne ‘sanatçılar için fotoğraflar’ tabelası asarak çalışmalarını satmaya çalışır.

Uzun zaman ilk belgeselci olarak bilinen Atget’in adının yanına Berlinli fotoğrafçı Heinrich Zille’nin de eklenmesi ancak 1975 yılında fotoğraflarının yayınlanmasından sonra mümkün olur” (Yurdalan, 2018:104).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RÖPORTAJ SÜREÇLERİ VE GÖÇMENLERİN GÖRSELLERİ

Araştırma sırasında 4 göçmen ile görüşülmüştür. Görüşme yapılan göçmenler Türkmenistan ve Özbekistan vatandaşlarıdır. Göçmenlerin çoğu en az lise düzeyinde eğitim almıştır. Göçmenler memleketlerindeyken kendileri için zor bir karar alarak geride eşlerini kimisi ise çocuklarını aile büyüklerine emanet ederek Türkiye'ye gelmişlerdir. Görüşme yapılan göçmenler kendi memleketlerinde çalıştıklarını belirtmişlerdir. Görüşmeler sırasında göç kararı almaya iten sosyal ve ekonomik nedenleri anlayabilmek için bir dizi röportaj yapılmıştır. Ayrıca bu röportajlar fotoğraflarla belgelenmiştir.

3.1. Röportajlar

3.1.1. Vaka 1 (Maftuna)

Röportaj Soruları

Soru : Adınız Soyadınız?

Cevap : Mamadaliyeva Maftuna

Soru: Nerelisiniz?

Cevap : Özbekistan

Soru : Kendinden biraz bahseder misin?

Cevap : 1992 doğumluyum, Özbekistanlıyım, 1 erkek çocuğum var iki yaşında. Memlekette bahçe işiyle uğraşıyordum 6 sene çalıştım. 2 tane ablam var biri burada evli yasal olarak yaşıyor. Onun düğününe geldik bir daha dönmedik.

Soru : Türkiye'ye gelme sebebiniz nedir?

Cevap : Düğüne geldik, ablam burada evlendi. Burayı çok sevdim.

Soru : Neden Türkiye, başka bir yere gitmek ister miydin?

Cevap : Hayır, burası güzel beğendik burada kalmak istedik. Kocamla beraber burada çalışıyoruz. Buranın şartlarını seviyoruz.

Soru : Özbekistan ve Türkiye arasında ki farklar ne sence?

Cevap : Senin için senin memleketin güzel benim için benim memleketim. İkisi de güzel.

Soru : Neden orada çalışmıyorsun o zaman?

Cevap : Çalışırız aslında ama yetersiz geliyor.

Soru : O zaman orada kazandığınız yetmiyor ülkenin ekonomik durumu mu kötü?

Cevap : Evet kötü orada kazandığımız yetmiyor.

Soru : Peki burada kazandığınla çocuğunun geçimini sağlayabiliyor musun, Memnun musun buranın şartlarından?

Cevap : Evet evet memnunum iyi.

Soru : Orayla buranın farklılıklarını tekrar sormak istiyorum, yani orası mı daha rahat burası mı, çalışma şartları mı daha rahat kazanç mı daha rahat?

Cevap : Kazanç daha rahat burada, burada özgürlük var.

Soru : Orada kısıtlamamı var?

Cevap : Var var

Soru : Bunu bana biraz anlatabilir misin?

Cevap : Bunu sana nasıl anlatacağımı bilmiyorum.

Soru : Burada nasıl bir sağlık hizmeti alıyorsunuz?

Cevap : Buraya geldik hasta olmadık biz, burada hasta oluyorsan randevu alıyorsan bir aya randevu tutuyor sen bizde hasta olursan bugün mü hasta oldun bugün gitsen seni görüyorlar burada bir aydan sonra görüyorlar.

Soru : Evet bu doğru

Cevap : Bizde öyle değil

Soru : O zaman sağlık hizmetinde zorlandınız?

Cevap : Evet burada zorlandık

Soru : Hastaneye gittiğinizde bakıyorlar mı size?

Cevap : Evet bakıyorlar

Soru : Ama siz yasal olarak burada değilsiniz kimlik istemiyorlar mı?

Cevap : Yok hayır

Soru : O zaman sağlık hizmeti açısından Özbekistan'ı daha mı başarılı buluyorsun?

Cevap : Evet aynen aynen.

Soru : İşte bunun gibi farklılıkları soruyorum ben sana yaşam farklılıklarını soruyorum

Cevap : Burada hasta olsan problemmiş o yüzden hasta olmamaya çalışıyoruz.

Soru : Çok şükür iyi ki olmuyorsunuz

Cevap : Çok şükür.

Soru : Peki Türkçeyi nasıl konuşmayı öğdünüz

Cevap : 1 seneden az oldu az az yavaş yavaş konuşuyoruz

Soru : Ama güzel konuşuyorsun anlatabiliyorsun derdini

Cevap : Evet anlıyoruz anlatabiliyoruz

Soru : Anlaşabiliyorsun kötü değil bence

Cevap : Evet aynen

Soru : Peki hiç yasal yollarla buraya yerleşmeyi kalmayı düşündünüz mü?

Cevap : Hayır

Soru : Neden peki?

Cevap : Biz buraya geldik

Soru : tamam ama kaçak geldiniz?

Cevap : Hayır kaçak gelmedik randevu aldık

Soru : Peki buraya nasıl geldiniz siz?

Cevap : Bize teklifname (davetiye) geldi gönderdiler o yüzden geldik randevu aldık 3 ay sonraya verdiler saati çıktı hastaneye vardık hastaneden sonra işlemler yapıldı götürdük evraklar sahte dediler. Sahte yapmışlar size dediler. Paramızı verdik aslında biz.

Soru : Siz buraya yasal olarak gelmeye başvurdunuz ama size sahte evrak düzenlediler öyle mi?

Cevap : Evet evet aynen sonra da olmadı giriş çıkış yap dediler. 15 gün süre verdiler çıkış yap dediler sonra biz çıkmadık

Soru : Peki yakalansanız ne olacak? Cezası var mı bunun?

Cevap : Var tabi canım

Soru : Ne kadar cezası?

Cevap : 1400 TL cezası

Soru : Çocuğun nerede?

Cevap : Memlekete gönderdik

Soru : Burada mıydı?

Cevap : 3 ay oldu göndereli

Soru : Kim bakıyor orada?

Cevap : Kaynanam bakıyor

Soru : Kaynanan ne iş yapıyor?

Cevap : Evde oturuyor ev hanımı. Çocuğum küçüktü meme süt verdim burada

Soru : Zor olmuyor mu çocuğundan ayrı kalmak?

Cevap : Öğrendim alıştım çok zor oldu

Soru : O zaman ona daha iyi bir yaşam sunmak için çalışıyorsun burada anladım

Cevap : Evet öyle

Soru : Orada aylık ne kadar kazanıyorsun? Ben 100 dolar gibi bir rakam duymuştum doğrumu?

Cevap : 100 dolar öyle öyle o kadar bir şey, yetmiyor.

Soru : Eğitim aldın mı peki

Cevap : Kolejde okudum kendim spor yapardım 10 sene spor yaptım milli sporcuyum ben aslında.

Soru : Ne sporu?

Cevap : Güreş, judo. İstanbul'a da geldim ben 11 sene önce 2008 de geldim yarışma için. 3. Oldum. Milli sporcuyum. Memlekette kendi evimiz yoktu şimdi eve biz yazdık evimiz çıkmış kredinin ödemesi 22 senelik kredi verdiler bize şimdi eve gitsek kışta çıkarmış ev veriyor bize.

Soru : Onu ödemek için mi buradasın sen?

Cevap : Evet tabi gidicem.

Soru : Onun borcunu bitirince buradan ÷lkene geri gideceksin

Cevap : Tabi tabi

Soru : özlüyor musun orayı?

Cevap : Tabiiiii özlüyorum.

Soru : çok zor mu burada yaşamak?

Cevap : Yok zor değil iyi normal.

Soru : Buraları biliyor musun geziyor musun hiç?

Cevap : Evet geziyorum tanıyorum biz kendimiz Mehterçeşme de oturuyorduk Kavaklıdere de ablam oturuyor. Aksaray'ı biliyorum buraya gelene kadar meydan da tekstilde çalıştım.

Soru : Burası mı pahalı Özbekistan mı?

Cevap : Burası pahalı! Kiralar pahalı faturalar pahalı bizde o kadar pahalı değil

Soru : Orada o zaman yaşam daha ucuz

Cevap : Evet

Soru : Peki ekmek ne kadar orada?

Cevap : Buranın parasıyla 50 kuruşla denk gelir. Burada maaşlar pahalı bizde az, yemek ekmekler ucuz.

Soru : O zaman iş mi az?

Cevap : Hayır iş var ama parası az

Soru : Sizin durumunuzda olanlar az kazandıkları için burayı tercih ediyorlar herhalde

Cevap : Evet öyle

Soru : Orada çalışmak mı daha yorucu burada mı?

Cevap : Yok ya yok yorulmuyorum, orada bahçede zorlanıyorum asabım bozuluyor hava sıcak.

Soru : Senin için neresi daha özgür? Kısıtlılıklardan bahsetmiştik ya

Cevap : Burada rahatım ama korku var polis var onun dışında problem yok orası sıkıcı orada çok çocuk var yoruyor.

Soru : 1 tane çocuğun yokmuydu ya

Cevap : hayır bahçede 30 tane 30 tane çok çocuk var bahçede çalıştım 6 sene bu yüzden burayı seviyorum ama korkuyorum polisten. Bura iyi patronlar iyi kocam yanımda

Soru : Mutlu musun kocanla beraber burada

Cevap : Evet

Soru : Bir ev sahibi olmak için çalışıyorsunuz ?

Cevap : evet ama evimizi 22 seneye kadar veriyorlar . ooo çok var. Başlangıç numarası yok. Şimdi para vermesek de olur her ay az az versende olur. Şimdi biz ev değil bu araba istiyor. Araba için çalışıyoruz. Araba için taksiye çıksa taksiden çıkan parayı eve veremez. Onun işi yok şimdi kendisi taksici. Ben bahçede çalışıyorum kendim evde de perde dikiyorum öğretiyorum kızlara hep saat 1 e kadar bahçeden geliyorum 1 e kadar çalışıyorum 1 den sonra perde dikiyorum. Gelinlere dikiyorum satıyorum. Kendi işim iyi , kazanıyorum.

Soru : Eşinin bir işi olmadığı için mi buradasınız ?

Cevap : Evet aynen aynen onunda memlekette işi olsa benim problemim yok

Soru : Eşin kaç yaşında

Cevap : 32 yaşında

Soru : ne kadar oldu siz buraya geleli

Cevap : yılbaşından önce 1 yıl oldu

Soru : çocuğuna gönderdiğin para yetiyor mu ?

Cevap : yetiyor kaynanam ayağından hasta olduğu için devletten para alıyor

Soru : siz şimdi dönerken bir sıkıntı olacak mı

Cevap : evet cezayı ödeyeceğiz yakalansak da yakalanmasak da ödeyeceğiz.

Soru : Buraya yerleşmek istesen ?

Cevap : Olmaz mehterçeşme de oturduğumuzda tekstilde çalışırken 1400 o 1400 ben alıyordum kirası faturası mutfağı yetmez. Burası iyi şimdi kira yok fatura yok

Soru : Çok teşekkür ederim sohbetin için

Cevap : Rica ederim

Soru : Türkiye’de seni şaşırtan şey ne ?

Cevap : Hastane

Soru : Sen hangi hastaneye gitmiştin ?

Cevap : devlet hastanesi biz oraya nasıl vardık biliyor musun , biz mahkemelik olduk kan aldılar

Soru : neden

Cevap : burada abim var kocamın abisi onun hanımıyla burada boşandılar gitti memlekete burada düğün yaptı niye oldu bilmiyorum boşandılar o kızın burada arkadaşları var Türkiye’de onlar bizi şikayet etti

Soru : siz kaçaksınız diye sizi şikayet etti yani ?

Cevap : evet evet aynen , evde oturuyoruz akşam saat 23.30 da kapıyı çaldılar ben banyoda duş yapıyorum mehter çeşmede otururken sonra polisler geldi oturma izniniz yok diye şikayet ettiler dedi son bizim hepimizi bebeğimizi de şikayet etmiş hepimizi aldılar polise götürdüler. Sonra hastaneye vardık kan aldılar sonra 5 gün mahkemede oturduk kaynanam, bebeğim, kocam. Bebeğimi ablama verdik o burada yaşıyor ya. Sonra parasını verdik biz kadınlar çıktık, kocam orada 10 gün 12 gün oturdu , onunda parasını verdik memlekete döneceğiz diye sonra yine gitmedik.

Soru : Giyim kuşam nasıl?

Cevap : Burada pahalı orada ucuz, ucuz ama maaşlarda ucuz maaş yetmiyor alıyorsan bir pantolon bir t shirt alırsan olmaz

Soru : Devlet hastanesine gittik dedin dimi

Cevap : Evet doktorlar iyi hepsi iyi buranın doktorları daha güzel beğendim

Soru : Ama kimliğiniz yok sizin nasıl bakıyorla

Cevap : Mehter çeşmede hastane var parasını veriyorsun bakıyorlar

Soru : O zaman özel

Cevap : Evet aynen ilaç lazım olsa Aksaray da eczaneden alıyoruz kendimiz kendimize doktor.

Soru : Neden Aksaray ?

Cevap : Bizim ilaçlarımız sadece Aksaray da var reçetede dilimiz yazıyor

Soru : Sanırım turist bölgesi olduğu için öyle

Cevap : Evet aynen , ama burada ilaç da pahalı

Soru : Türkler senin için ne ifade ediyor

Cevap : Türkler bize dostlar kardeş ülke sayılırız

Soru : Kültür farklılıklarımız neler ?

Cevap : Mesela yemek, Biz çok yağlı yiyoruz soğanlı sarımsaklı baharatlı yiyoruz siz yağsız yiyorsunuz

Soru : Bizde yağlı yiyoruz aslında

Cevap : Yağsız, ben çok yedim ablamla kaynanası yemek yapıyor et vardı ama az yağ sizlerle çok farklı. Biz salça kullanıyoruz siz soğan kokusunu sevmiyorsunuz biz çok yeriz

Soru : Benim bir tanıdığım vardı Özbek , o bize Özbek mantısı yapmıştı beğenmiştim tadını

Cevap : Sizde de mantı var mı

Soru : Var tabi

Cevap : Siz nasıl yapıyorsunuz

Soru : Hamuru açıyoruz içine kıyma soğan koyuyoruz kapatıyoruz kaynamış suda haşlıyoruz üzerine yoğurt ve yağ döküyoruz

Cevap : Biz kazanla yapıyoruz , bizimki başka.

Soru : Özbekistan'dan getirdiğin bir şey var mı yanında ?

Cevap : Sadece annemin fotoğrafı var

Soru : Çocuğunla görüşüyor musun

Cevap : Her gün sabahtan başlanıyor akşama kadar görüntülü konuşuyoruz. Babasını çok seviyor beni öyle o kadar değil

Soru : Erkek çocukları erkeklere düşkün olur ondandır

Cevap : Memlekette annem babam var burada olsunlar istemiyorum

Soru : Neden

Cevap : Bilmiyorum rahat olamam istemiyorum

Soru : Orada yakın mı oturuyorsunuz

Cevap : Evet yakın 15 dakika yürüme mesafesi

Soru : Öbür arkadaşınla da görüşelim

Cevap : Zaten sordu seni benimle de konuşsun beni de çeksin dedi. Oda olmasa ben çok sıkılırim

Soru : İnsanın arkadaşı olması güzel

Cevap : akşamları yemek yapıyoruz birbirimize götürüyoruz siz ayrı ayrı mı oturuyorsunuz kaynana?

Soru : evet ayrı ayrı, siz Özbekistan’da beraber mi oturuyorsunuz ?

Cevap : evet 2 de gelin birde kaynana

Soru : bak demek ki buda farklı

Cevap : Evet

Soru : sen o yüzden istemiyorsun orada oturmayı dimi

Cevap : evet mehter çeşmede de hepimiz oturduk çok zor sen ister misin beraber oturmak

Soru : hayır

Cevap : buradan gitsek evimiz çıkıyor ayrı ayrı oturuyoruz inşallah evimiz şuan yapılıyor kışta bitecek her ay para ödeyeceğiz oraya az az 22 yıla borcu bitecek herkese vermiyorlar o evlerden

Soru : nasıl yani kime veriyorlar

Cevap : bana veriyor sporcu olduğum için benim diplomalarım var benim 10 tane şampiyonluğum var mükafatlar aldım buraya da geldim ben milli sporcuyum. Başvurdum ev için sonra bize haber geldi sevgililer gününde hediye oldu. Memurlara da veriyorlar devlet işinde çalışan veriyorlar başkalarına yok.

Soru : Buranın yemeklerine alışmak zor oldu mu

Cevap : Yok buranın yemeğini yemedim ben hiç sevmedim ablam yaptı dedim ya , biz kendimiz yapıyoruz yemeğimizi. Sadece tatlılarını pastalarını sevdim

Soru : Yemeklerinizi nasıl yapıyorsunuz

Cevap : Pilav falan makarna işte marketten alıyoruz

Soru : Pilavı nasıl pişiriyorsunuz

Cevap : Yağı koyuyoruz 2 tane soğan salıyoruz içine eti koyuyoruz pirinci koyup pişiriyoruz

Soru : Buranın pilavını sevmezsin sen o zaman

Cevap : Sizin pilavınız çok yavan diyet yemeği gibi çok kuru bizde çok havuç konur pilava 1 kilo havuç koyuyoruz çok et . gördün mü internette bizim pilavımızı 20 tondan pilav yaptılar kitaba koydular. Sumelek ne biliyor musun ?

Soru : Hayır

Cevap : Nevruz oluyor ya

Soru : Burada da var nevrüz

Cevap : Hayır burada yok bizim orada bayramdır nevrüz çok coşkulu kutlarız ateş yakarız üstünden atlarız dilek dileriz sumelek yaparız

Soru : o sumelek dediğin şey nedir ya

Cevap : siz bayramda yapıp dağıtıyorsunuz ya

Soru : baklava mı şekerpare mi

Cevap : helvayı biliyor musun helvaya benziyor sumelek 6 ton yaptılar memlekette

Soru : Siz baya kutluyorsunuz bunu o zaman Ülkece

Cevap : evet dışarıdan geliyorlar şenlikler oluyor herkes kutluyor bayram oluyor. Bizde nevrüz çok büyük bir bayram

Soru : o zaman milli sayılır

Cevap : evet milli bayramımız

Soru : başka bayramınız var mı

Cevap : 8. mart kadınlar günü , yeni yıl var , kurban bayramı var bizde de aynı genelde

Soru : 8 mart burada öyle kutlanmaz sadece sözle

Cevap : Bizde çok kutlanır bizde çok önemli burada bayramın bile demiyor memlekette tanımadığın biri bile kutlar bizde senin kadınlar gününü bayramınız kutlu olsun derler burada hiç kimse demiyor. Burada çok şaşırdım o yüzden.

Soru : Burada kadına şiddet çok var mesela

Cevap : Orada yok hiç , burası çok kalabalık insanlar tehlikeli

Soru : Buraya alışabildin mi peki

Cevap : Evet ama bebeğimi çok özledim annemi çok özledim

Soru : Orada düğünler nasıl oluyor

Cevap : Aynı nikah olur kız tarafında düğün olur erkek tarafında düğün olur herkese yemekler verilir ,

Soru : Çeyizin var mıydı

Cevap : Var tabi her şeyim vardı koltuklarım perdelerim halılarım beyaz eşyalarım mutfak aletlerim tabaklarım bardaklarım her şeyimi kendim aldım her şeyim vardı

Soru : Ee erkek tarafı ne yaptı ?

Cevap : Hiç bir şey bizde her şeyi kız yapar erkek evi geçindirir, sizde burada altınlar veriliyor takılar takılıyor bizde yok takısının da kız kendi getiriyor. qSadece imam nikahta sorarlar ne istersin diye

Soru : Ne istedin

Cevap : Sadece yüzük istedim alyans. Bizde sadece düğünden önce hediye verirler içlerinden ne gelirse o kadar . biz takımızı da kendimiz götürürüz aman boşver bir şey vermesinler sonra biz verdik derler geri isterler

Soru : hala şaşkınım şu düğün meselesine bak buda bir kültür farklılıkları

Cevap : bizde kız evleniş çok zor durumun varsa güzel çünkü her şeyi kendin yapıyorsun ama durumun yoksa çok zor. Mesela zenginler düğünden sonra arabalar evler hediye ediliyor ama paran yoksa yok. Biz mesela iki gelin bir düğün yaptık abisiyle beraber. Benim eşyalarım eve gitti 2 oda bana verdiler 2 oda ona

Soru : nasıl yani evler büyük o zaman

Cevap : evet bir salonum var bir yatak odam salonumda mutfakım var ama öbür gelinin hiç bir eşyası yoktu ona senin neyin var ki dediler kavga ettiler benim her şeyim vardı ben ona da yardım ettim eşyası olmadığı için misafiri geldiğinde benim masamda oturdular. Ama iyi kız beni soruyormuş Mafdune nerede ne zaman gelecek diye.

Soru : Anladım bayağı bir farklılıklarımız var bayramlar düğünler

Cevap : Evet biz çok önem veriyoruz 2 yıldır buradayım yeni yıl görmedim bayram görmedim coşku görmedim

Soru : Anladım teşekkür ederim.

Cevap : Rica ederim.

3.1.2. Vaka 2 (Rano)

Röportaj Soruları

Soru : Adınız Soyadınız ?

Cevap : Ergasheva Rano

Soru : Nerelisin ?

Cevap : Özbekistan'lıyım

Soru : Kendinden bana biraz bahseder misin ?

Cevap : 37 yaşındayım, evliyim, 3 tane çocuğum var, çocuklara bakmak zorundayız. Büyük çocuğum 13 yaşında, ortancım 10 yaşında, en küçüğüm 4 yaşında iki gün önce doğum günüydü.

Soru : Kim bakıyor çocuklarına ?

Cevap : Annem bakıyor

Soru : 3 tane çocuğa bakmak zor değil mi ?

Cevap : zor zor ben para gönderiyorum, okuyorlar, ikisi okuyor, küçüğüm anaokuluna gidiyor.

Soru : Annen çalışıyor mu ?

Cevap : yok çocuklarımı o yüzden bıraktım annem çalışmıyor

Soru : Eşin ne iş yapıyor ?

Cevap : eşim polis.

Soru : Burada yaşamak zor olmuyor mu ? Polisse şartları da biliyordur.

Cevap : -zor napıyım.

Soru : Orada iyi kazanmıyor mu polisler ?

Cevap : -kazanıyor ama 3 çocuğa yetmiyor.

Soru : Ne zaman geldin Türkiye'ye ?

Cevap : -Eylül den önce Ağustos da geldim daha 1 sene olmadı bile 8 ay oldu.

Soru : Nasıl karar verdin buraya gelmeye ?

Cevap : -sizde yanlış anlama kusuruma bakma ama ben sizin Türkiye'nin adamlarını beğenmedim

Soru : Neden

Cevap : Burada insanı insan gibi görmüyorlar

Soru : Sen burada yabancı olduğun için olabilir mi ? Bende Özbekistan a gitsem bende öyle muamele görürüm

Cevap : Bizde hiç kimse öyle yapmaz bizde insanı insan gibi görüyorlar. Yabancı da olsa kendi memleketlisi de olsa öyle davranmazlar. Ben buradan önce başka yerde çalıştım orada öyleydi neymiş olmaz neymiş dil bilmiyor dili herkes bilmiyor ya

Soru : Sen bayağı iyi konuşuyorsun bence 8 ayda nasıl öğrendin bu kadar ?

Cevap : Ben herkesle konuşuyorum, yok 8 ayda değil 3 ayda öğrendim. Ben herkesle konuşmak istiyorum öğreneyim ben geldiğimde çok zorlandım , dili bilmiyorsun, olmuyor yabancısın, öyle beni çok zorladı. Sen diyorsun ya yabancı olduğun için olabilir mi diye , bizim memlekette yabancı demek yasak diyenleri kafese alıyorlar yasa, kanun var bizde.Şikayet etsen olur , bizde sahip çıkarlar el üstünde tutarlar ben burayı o yüzden beğenmedim kusura bakma.

Soru : 3 ayda öğrenmene çok şaşırdım Türkçe zor bir dildir bravo

Cevap : ben dedim ya benim kalbime çok değdiler sonra ben kendi kendime inat ettim öğreneceğim, herkesle konuşuyorum burada Türkmen olsun Özbek olsun Türkmenlerle Türkmence konuşmuyorum Türkçe konuşuyorum benimle Türkçe

konuş ben öğreneyim diyorum . Ama çoğu kelimenizi bilmiyorum o yüzden patronum kızıyor sen bilmiyorsun öğrenememişsin hala diyor

Soru : Buraya nasıl geldin demiştin ?

Cevap : Önce ben Rusya'ya gitmek istedim. Rusya'da benim çok arkadaşlarım var hem de ben Rusca biliyorum. Kendi kendime karar verdim , sonra bir avukat ablam var onunla konuştum sen Rusya'da ne yapacaksın Türkiye'ye git dedi o bana cesaret verdi. Sen Türkiye'ye git Türkiye çok iyi dedi. Bizde yani Özbekistan'da Türkiye'yi kötü biliyorlar. Nasıl burada çok var onun yüzünden kötü diyorlar. O yüzden annem karşı çıktı istemedi Abimde istemedi sonra ben dedim ki gideceğim artık bıktım ben yurt görmek istiyorum sonra kendi kendime karar verdim abime karşı çıktım sonra ablama söyledim o abimle konuştu güvendirdi sonra tamam dedi abim gidersen iyi gidip iyi gelirsin düz gidip düz gelirsin dedi. Tamam dedim merak etmeyin ben gidip geleceğim. Öyle geldim işte kurbanın ilk günü tek başıma.

Soru : Burada tanıdığın biri var mıydı ?

Cevap : Burada o ablanın tanıdığı vardı onun evine gittim oda abla benden büyük 1.5 ay orada kaldım ben onun eşi tekstil işinde çalışıyordu ben dedim burada oturmaya gelmedim ben çalışmaya geldim benim biletim var gidiş geliş biletimde var işe girdiğim an hava alanına gidip dönüş biletimi dondurdum 1 seneye kadar. Sonra çanta tekstilde çalıştım dili bilmiyorum herkes benimle üstümden güldü ben sinirleniyorum kendi kendime kara verdim ben dedim öğreneceğim Türkçe

Soru : Orada iyi kazanıyor muydun ?

Cevap : Yok az kazanıyordum orada hiç bir şey olmadı orayı beğenmedim. Ben işten kaytarırken Aksaray'ın içinde Pazar var orada gezerken arkadaşımı gördüm. Rano sen ne yapıyorsun burada dedi okul arkadaşımdı. Tesadüf. Ben geldim dedim. Kaç yıl oldu geleli dedi 1 ay oldu dedim. Lütfen bana iş bul dedim ben iş bulamazsam burada çok zor dururum dedim . Tamam dedi numaralarımızı aldık sonra eve geldim ertesi gün beni aradı iş var çalışır mısın dedi tamam dedim bakalım beğenirsen çalışırsın dedi gittim beğendim oldu kaldım burada.

Soru : Burada çalışmanın zorlukları neler ?

Cevap : Ben tek başıma çalışıyorum o zor oluyor. Ev işi olsa gideceğim buradan orada çalışacağım olmazsa burada kalmak istemiyorum. Ben ilk geldiğimde bir bayan vardı burada bayanla çalıştık o patronla iyi anlaşmadı çıktı gitti patron tek başına çalışır mısın dedi bende tamam dedim çalışırım ama maaşımı yükseltirsen. Sonra dedi ki tamam yükseltirim. Tamam dedim çalıştım.1 ay çalıştım 2 ay çalıştım.,

Soru : Memnun musun peki ?

Cevap : Memnundum ! ama ben izinsiz çalıştım çok yoruldum artık

Soru : Sana neden izin vermiyor ki ?

Cevap : Ben kendim izin verdim tamam dedim izinsiz çalışacağım dedim maaşım yüksek olsun diye onun yüzünden kendim ettim kendim buldum. Şimdi diyorum izin ver bana 1 gün vermiyor sen gidince kim çalışacak diyor.

Soru : O zaman işinden memnunsun ama saatlerinden değilsin maaşında iyi

Cevap : maaşımdan da memnun değilim aslında 2 bin liradan ne olur ki ya

Soru : 2 bin lira buranın asgari ücreti bence iyi kazanıyorsun kaçak yaşamana göre

Cevap : bak dolara çevirsek 300 dolar olur bizde de iyi iş bulursan 300 e kadar çalışabilirsin. Orada 8-6 çalışıyorsun burada saat belli değil gece 2'lere kadar çalışıyorum. Sabah 7 de kalkıyorum benim saatim belli değil ben çok yorgunum. Burada şey var iki çalışan var öyle olsa rahat olurum ama bu sefer maaşım düşer. Aldı da birini o ne yapıyor ki sadece oturuyor kart alıp veriyor yine odaları ben temizliyorum yemeği ben hazırlıyorum. Sabah 10 akşam 10 çalışıyor o nasıl iş oldu e ben sabah 7 de kalkıyorum ofis temizliyorum kahvaltımı yapıyorum yukarı çıkıyorum temizlik yapıyorum bazen vaktim olmuyor unutuyorum yemek yemeği. Odaları temizliyorum kartları teslim ediyorum sonra geliyor oturuyor ben onun kahvaltısını da yapıyorum. Benden küçük erkek çocuğu bana diyor ki yemeğim şu saatte hazır olsun. Sonra ben ona çok alışamadım 1 ay oldu benimle kavga etti. Sonra patronuma söyledim benim suçum olsa söyle ben gideceğim çalışmayacağım dedim

sonra patron onu gönderdi. Sadece oturuyor yani birde arkadaşları geliyor onlarla oturuyor gidiyor durmuyor burada bazen de kart alıyor odaya çıkıyor ben susuyorum patrona söylemiyorum onun odasını da temizliyorum terbiyesiz. Sonra söyledim patrona hepsini anlattım sonra gitti.

Soru : Özbekistan’la Türkiye arasında bir fark var mı sence

Cevap : Fark nasıl yurt memleketiniz iyi bizimkine göre. Her yeri güzel sonra farklı mesela yemekleriniz farklı şehirleriniz farklı

Soru : Yemeklerimizi beğeniyor musun ?

Cevap : Çok beğenmedim bak sizin yemekleriniz çok yağsız kuru

Soru : Aslında bizde çok yağlı yiyoruz ama bence siz fazla yağlı yiyorsunuz o yüzden öyle geliyor. Tatlılarımızı seviyor musun

Cevap : Eeeeeet tatlılarınız güzeeeel baklavaaa çok güzeeeell. Ya sevdiğim yemekler de var mesela hamsi , börek , patlıcan

Soru : Burada nasıl sağlık hizmeti alıyorsun ?

Cevap : Yok almıyorum inşallah da gitmem. Hasta olsam kendi kendime iyileşiyorum ben zaten eczacıyım. Memlekette eczanede çalışıyordum .

Soru : Neden Türkiye ?

Cevap : İçimden geldi , ablama da güvendim dedim ben gidip göreyim sonra da Rusya’ya gideyim .

Soru : Eşinle ayrı olmak zor olmuyor mu ?

Cevap : Zor napayım, çalışmak zorundayım benim 3 tane çocuğum var.

Soru : Sizde beraber mi yaşıyorsunuz kayınvalideyle ?

Cevap : Tabi evet zor oluyor çok kalabalık herkes var ama ben ayrı eve çıktım annem bize ev verdi hediye etti. 3+1 evimiz var. Ama bizde herkesin kendi evi var

burada sizin gibi kira değil. Sizde çok kiracı var. Biz kirada otursak bize gülüyorlar ayıp biliyorlar. Bizim orada müstakil evler apartman çok yok. Bizim orada 20 30 bine apartman da ev alabiliyorsun müstakil evlerde 100 bin falan.

Soru : Çok ucuz, çok güzel .

Cevap : Bizde her Şeyi gelin getirir altınını eŐyanı halını perdeni damat ev alır boŐ evi sana verir iini doldur der.

Soru : Burada yle değil her Şey ortak. E yok paran diyelim ne olacak ?

Cevap : stne gülüyorlar . E sonra almaz gelin yapmaz. Öyle , gelin yapmaz kendine deęiŐik bizde.

Soru : Seni burada en çok Şaşırtan Şey ne ?

Cevap : Burada alıŐtıęımdan mı bilmiyorum herkes kötü iŐler yapıyor ona çok Şaşırdım sen anladın dimi

Soru : Anladım anladım

Cevap : Dedim ya baŐta insanı insan gibi görmüyorlar o kötü

Soru : Özbekistan'dan bir Şey getirdin mi yanında ?

Cevap : Evet getirdim ama hediye verdim ben onu , burada kaldığım bi abla vardı ya onun eŐine verdim o Kürt ona hediye ettim.

Soru : Ne getirmiŐtin ?

Cevap : Obje gibi heykel gibi hediyelik eŐya bizde svinıyr deniyor.

Soru : Burada nerede yatıyorsun sen

Cevap : Ofiste koltukta yatıyorum

Soru : Rahat ediyor musun ?

Cevap : Yook nasıl rahat edeyim çarem yok zaten. Mecburum. Benim eylülde biletim var döneceğim gideceğim. Ben yine dondurmak istiyorum biletimi 1 seneye kadar ama bence olmaz bir kez daha dondurdum ya. Eğer olmazsa gitmek zorundayım çarem yok

Soru : Çocuklarınla görüşüyor musun ?

Cevap : Yani evet her gün konuşuyoruz. Özlüyorum ya küçüğümü çok özlüyorum şimdi ağlarım ben. Eylülde az kaldı benim hava alanına gitmem gerek dondursam kalacağım donduramazsam gitmem gerek.

Soru : Sıkılıyor musun burada ?

Cevap : Çok sıkılıyorz yaa. Çıksak gezsek görsek oooh sıkılmayız. Burada olduğumuz için çok sıkılıyorz çıkamıyoruz buradan korkuyoruz.

Soru : Burası Özbekistan'a göre pahalı mı sence ?

Cevap : Hepsi değil burada telefon araba ev pahalı ama bence kıyafet ucuz

Soru: Nereden yapıyorsun alışveriş ?

Cevap : Almadık daha sana soracağım nereden alıyorsun diye sonra gidip alacağım

Soru: Ben seni götürsem güzel yerlere götürürüm de korkarım bir şey olur diye

Cevap : Niye senin yanında bana bir şey olmaz olursa kaçarız. İnşallah olmaz inanır mısın para göndermeye çıkıyorum kapıdan, çıkınca Allah'ım özümü koru diyorum ben sıkıntısız gidip geleyim. Burada banka uzak Aksaray a gidiyorum. Kendi bankamdan yollayınca faiz az yakın bankadan göndersem faiz çok şuan bizim için 1 lira bile çok değerli.

(BUNU KAPAT YA)

(BENİM YÜZÜM GÜLDÜĞÜNE BAKMA BENİM İÇİM DERTLİ)

(ŞİMDİ BEN KOCAMDAN AYRILMIŞIM BANA İHANET ETTİ)

Soru : Ne diyorsun sen ya bunlar önemli bilgiler kaydetmem lazım korkma bu bilgiler gizli kalacak buraya konuşabilirsin. Şimdi bir daha söyle

Cevap : Ben önce dedim ya evliyim çocuğum var 3 tane diye biz 11 sene evli kaldık sonra bana ihanet etti kocam ben önce bilmiyordum sonra öğrendim, bizim memleketten biriyle ihanet etmiş ben yakaladım sonra onu 2 tane de çocuğu varmış ben bilmiyormuşum sonra öğrendim sonra ayrıldım 2 sene oldu onda benim küçük kızım 2 yaşındaydı 2 sene oldu ben ayrıldım 1 sene ben kendime geledim çok seviyordum çok çok seviyordum kendi kendimi tutamadım Rusya'ya gideceğim dedim sonra ablam var dedim ya kocamla ayrıldıktan sonra ben onunla tanıştım sen gibi sonra o bana çok nasihatler verdi ben gitmesem olmaz dedim sonra o dedi ki Rusya ya gitme Türkiye'ye git o sana yardım eder onun yüzünden geldim buraya ben çalışmıyordum ben evdeydim küçük kızım 2 yaşındaydı ben gitmek zorunda kaldım 3 çocuğa bakmam gerek bizim oranın parasıyla 3 çocuğa bakamazsın oraya dönersem Rusya'ya gideceğim gitmezsem olmaz. Burada bundan başka iyi iş bulsam ben kalırım. Göze görünmüyor ama çocukların masrafları çok oluyor o yüzden çalışmam lazım.

Soru : Rusya'da çalışma şartları iyi mi ?

Cevap : Rusya'da iyi tabi şartlar orada yardım çok veriyorlar insanları çok iyi yardımcı oluyorlar. Maaş nerede iyi olsa ben orada çalışacağım işten ben kaçmamışım işten kimse ölmez onun yüzünden ben paraya bakıyorum. Ben diyorum ya 3 çocuğumu bıraktım anneme ben çalışmazsam olmaz. Orada 100 dolar kazansam bana ne yapar ben nasıl bakacağım 3 çocuğuma kıyafeti var yemeği var okulu var benim masrafım var hasta olsa doktoru var ilaç var çok zor o yüzden orada olmaz. Birde diyorlar ki evlenir evlenmez hemen çocuk istiyorlar hem de erkek istiyorlar. Yapmazsan bu hasta mı niye olmuyor diyorlar boşa diyorlar.

Soru : O zaman sizin orası Türkiye'nin Doğu'su gibi orada da erkek çocuk düşkünüdürler çok çocuk isterler olmazsa ayrıl derler çocuğa kıymet veriyorlar. Ama kim bakacak bu çocuklara hiç sormuyorlar 3 çocuk bakmak kolay mı ? zengin değilsen bu çocukların geçimini nasıl sağlayacaksın ? bak ayrılmışsın tek başına nasıl büyüteceksin 3 çocuğu sen ?

Cevap : Bizde kaynanalar öyle 1 ay geçtim mi nasıl olmadı neden olmadı demek o doğuramıyor o hasta hemen oğluna şikayet ediyor. 6 ay geçtim mi çocuk yapmazsan boşa diyor. Benim kaynanam 1 tane az 2 tane az diyordu. Şimdi kaçtı gitti bak bakmıyor çocuklarıma ben tek başıma bakıyorum. Sen doğur Allah rızkını verir diyordu benim beynimi yiyordu ya.

Soru : Hem ekonomi yok hem maaşlar az hem de 3 çocuk vay be

Cevap : Evet doğru nasıl olacak. Herkes çalışıyor iyi yaşamak için memleketten geldik buraya çok şaşırdım dolar birden pahalılaştı.

Soru : Sana nafaka veriyor mu ?

Cevap : Veriyor tabi ki

Soru : Aksattığı oluyor mu hiç ?

Cevap : Hayır olamaz işin hukuku var vermek zorunda. Polis olduğu için vermek zorunda

Soru : Ne kadar veriyor sana ?

Cevap : 250-300 dolar 3 çocuğa o kadar veriliyor.

Soru : Çocuklarıyla görüşüyorlar mı ?

Cevap : Hayır gelmiyor yazık çocuklara baksana nasıl baba.

Soru : Sana çok teşekkür ederim tanıştığımıza memnun oldum , tekrar görüşebiliriz

Cevap : Tabii rica ederim görüşürüz..

3.1.3. Vaka 3 (Mumtazbegim, Melek)

Röportaj Soruları

Soru : Adınız Soyadınız ?

Cevap : -Islamovna Mumtazbegim Melek

Soru : Nerelisiniz?

Cevap : -Özbekistan

Soru : Kendinden biraz bahseder misin ?

Cevap : 18 yaşındayım, lise öğrencisiyim daha bitirmeden buraya geldim.

Soru : Neden bıraktın okulunu ?

Cevap : Buraya annem çalışmak için gelecekti beni bırakamadığı için bende burada okurum diye geldim. Sonra biraz çalışayım para biriktireyim kendi masraflarımı kendim karşılarım aileme yük olmam diye düşündüm.

Soru : Baban nerede peki ?

Cevap : Babam da Rusya'da çalışıyor.

Soru : Neden Rusya ?

Cevap : Babam çok eskiden kendine iş kurdu orada şartları da güzel olduğu için orada kaldı.

Soru : Peki siz neden Türkiye'ye geldiniz ?

Cevap : Burada teyzem yaşıyor, bizi teyzem çağırdı onun yanına geldik. Burada çalışacağım para biriktireceğim okul masraflarımı karşılayacağım,

Soru : Lise kaçncı sınıfsın ?

Cevap : Lise 1

Soru : Ne kadar burada kalmayı düşünüyor sunuz ?

Cevap : Ben hep burada kalmak istiyorum burayı seviyorum, oturum izni alacağım okuluma devam edeceğim aynı zamanda da çalışacağım.

Soru : Sen daha çok gençsin arkadaşlarını ve yaşamını bırakıp buraya geldin. Burada sosyal bir hayatın yok dışarı çıkamıyorsun, gezemiyorsun. Sıkılmıyor musun ?

Cevap : Sıkılıyorum ama alıştım ben dışarı nadir de olsa çıkıyorum arkadaşlarım var annem biraz kızıyor korkuyor benim için ama ben çok önemsemiyorum. Bazen teyzemlere gidiyorum.

Soru : Teyzenler nerede oturuyor ?

Cevap : Sultanbeyli

Soru : Türkçeyi nereden öğrendin ?

Cevap : İlk geldiğimde teyzemde kalıyordum ben annem İzmir'e çalışmaya gitmişti. Orada 2 ayda öğrendim 2 ayda ben çok rahat konuşuyordum. Teyzemin kızları var onlarla konuşa konuşa daha iyi oldu Türkçem.

Soru : Peki hedeflerin neler, ne olmak istiyorsun ?

Cevap : Tabi var, dil öğrenmek istiyorum ve hemşire olmak istiyorum.

Soru : Hangi diller ?

Cevap : İngilizce, Rusca ve Arapça.

Soru : Memleketinizde çalışma şartları kötü olduğu için mi buraya geldiniz ?

Cevap : Hayır teyzem çağırdığı için geldik daha çok ama burada daha rahat kira derdi yok fatura derdi yok yemek derdi yok çalıştığımız bize kalıyor.

Soru : Burada nasıl bir sağlık hizmeti alıyorsunuz ?

Cevap : Hasta olmamaya çalışıyoruz olduğumuzda da memleketimizden getirdiğimiz ilaçlar var. Ama bir keresinde ben çok hastalanmıştım özel hastaneye gitmiştik ve ilgilenmişlerdi.

Soru : Buraya ne zaman geldiniz ?

Cevap : 2017 senesinde geldik. Ben daha küçüktüm annem beni abime bırakmak istemedi o yüzden mecbur gelmek zorunda kaldım.

Soru : Akrabalarınız da burada mı çalışıyor ?

Cevap : Çoğu iş için burada evet.

Soru : Buraya yasal yollarla mı geldiniz ?

Cevap : Evet yasal yollarla geldik daha sona günümüz doldu ve gitmedik burada kaldık.

Soru : Yakalanırım diye korkmuyor musunuz ?

Cevap : Korkuyoruz tabi deportे olursak bir daha 5 sene buraya gelemeyiz hiçbir yere gidemeyiz. İş imkanımız olmaz. O yüzden annem korkuyor beni sürekli göndermek istemiyor dışarıya. Aslında ben annem kadar korkmuyorum Türkçem iyi ve beni Sivas'lılara benzettikleri için.

Soru : Yemek yaparken zorlanıyor musunuz ?

Cevap : Hayır biz hem Türk yemekleri yapıyoruz hem Özbek. Ben Türk yemeklerini daha çok seviyorum.

Soru : Özbekistan'dan yanında getirdiğin bir şey var mı ?

Cevap : Evet küçük bir kuran getirdim hep yanımda taşıyorum.

Soru : İstanbul'da nereleri gezdin ?

Cevap : Teyzemlerle bir süre yaşadığım için onlarla çok yer gezdim.

Soru : En sevdiğin yer neresi oldu ?

Cevap : Üsküdar, kız kulesi hikayesini sevmiştim sahil çok güzeldi.

Soru : Alışveriş yapıyor musun ?

Cevap : Evet genellikle yeni kapıdan yapıyoruz biz kıyafet alışverişlerimizi.

Soru : Tekstil burada mi pahalı orada mı ?

Cevap : Bence orada daha pahalı.

Soru : Türkiye dışında başka bir yere gitmek ister miydin Rusya'ya babanın yanına ?

Cevap : Hayır burada kalmak istiyorum.

Soru : Teşekkür ederim sohbetin için.

Cevap : Rica ederim.

3.1.4. Vaka 4 (Çarıyev Beggench, Arda)

Röportaj Soruları

Soru : Adın Soyadın ?

Cevap : Beggench Çarıyev. Burada Arda ismimi kullanıyorum.

Soru : Nerelisin ?

Cevap : Türkmenistan.

Soru : Kendinden biraz bahseder misin ?

Cevap : 27 yaşındayım. Sakarya Üniversitesine geldim sonra bıraktım okulu. Kadıköy'de Caddebostan da barmen olarak çalıştım bir süre.

Soru : Okulu neden bıraktın ?

Cevap : Sakarya'daydı gitmek istemedim. 2 seneden sonra bıraktım.

Soru : Ne okuyordun ?

Cevap : Elektrik Mühendisliği.

Soru : Akıl işimi bu Arda mühendisliği kazanmışsın ve bırakmışsın 2 sene daha dayanamadın mı ?

Cevap : Zordu yapamadım orada yaşamak istemiyordum. Sonra Maltepe'ye geldim açık öğretimden devam ettim okulu hem çalışıyordum hem okuyordum. Sonra Sakarya'ya gittim kaydımı sildirdim. Müdür sildirme gelecek sene devam edersin donduralım ben kabul etmedim ve kaydımı sildirdim. Ama sonra çok pişman oldum şimdiye kadar zor da olsa bitirmiştım ve meslek sahibiydim.

Soru : Şuan çalıştığın işten memnun musun peki ?

Cevap : Çok değil ama burada tecrübeli eleman olduğum için iyi para kazanıyorum ve gece elemanı bulmak zor olduğu için çalışanlar iyi kazanıyor. Evimi tuttum biriktirdiğim parayla eşyalarımı da aldım işten çıktıktan sonra evime gidiyorum rahat oluyor. Önceden iş yerinde kalıyordum beni zorluyordu. Biraz daha para biriktirdikten sonra memlekete döneceğim.

Soru : Ailen nerede peki ?

Cevap : Ailem Türkmenistan'da orada çalışıyorlar.

Soru : Türkiye'ye okul için geldin sonra çalışmaya başladın doğru mu ?

Cevap : Okulu bıraktığımı babama söyledim 8 ay konuşmadı benimle.

Soru : Ailen ne iş yapıyor ?

Cevap : Babam Türkmen Rus Orta Okulunda müdür. Annem anaokulunda yemek yapıyor çocuklara.

Soru : Ailenle en son ne zaman görüştün ?

Cevap : En son 2014 de görüştük.

Soru : Özlemiyor musun ?

Cevap : Özlüyorum ama görüntülü konuşuyoruz idare ediyoruz.

Soru : 10 senedir buradasın. Arkadaşların var çevren var artık buralı sayılırsın sen sıkılmıyorsundur çok fazla.

Cevap : Hayır burada kuzenim var ev arkadaşım genelde onunlayım geziyoruz eğleniyoruz benim için bir sorun yok.

Soru : Oturma iznin okul sebebiyle vardı bittikten sonra ne yaptın ?

Cevap : Süresi doldu aslında almam lazım cezası problem değil ama havaalanında deporté olursam 5 sene başka ülkeye geçiş yapamam.

Soru : Başka hangi ülkelere gittin ?

Cevap : Senede birkaç kez Rusya'ya gidip geldim ama memlekete döndükten sonra gezmek istiyorum ülkeleri.

Soru : Oturum izni nasıl alınıyor ?

Cevap : Şirketle anlaşma yapıp ücret ödüyorsun onlar hallediyorlar herşeyi.

Soru : Ne kadar tutuyor toplam ?

Cevap : 5 bin lira civarı

Soru : Burada madem bu kadar iyi kazanılıyor aydan aya biriktirip oturum izni alınsa bu kadar eziyet çekip polisten kaçma korkusu olmaz

Cevap : Bu para bizim için büyük bir para o yüzden kimse yapmıyor yakalanmadığı sürece burada kalıyor.

Soru : Hiç çevirmeye denk geldin mi ?

Cevap : Çok. Ama genelde beni almıyorlar konuşuyorum onlarla kaçmıyorum.

Soru : Teşekkür ederim sohbetin için.

Cevap : Rica ederim.

3.2. Görsel Veriler

Görüşme sağlanan göçmenler aslen Orta Asya vatandaşları olup, ekonomik sebepler ile Türkiye'ye göç etmiştir. Günlük yaşamlarını fotoğraflayan göçmenlere ait görsellere yer verilmiştir.

Fotoğraf 1. Maftuna, Kübra Sülün Örün, 2019.

Mamadaliyeva Maftuna, Özbekistan'lı, 1992 doğumlu.

Fotoğraf 2. Rano, Kübra Sülün Örün, 2019.

Ergasheva Rano, Özbekistan'lı, 1982 doğumlu.

Fotoğraf 3. Mumtazbegim Melek, Kübra Sülün Örün, 2019.

Islamovna Mumtozbegim Melek, Özbekistan'lı, 2002 doğumlu.

Fotoğraf 4. Beggench Arda, Kübra Sülün Örün, 2019.

Çarıyev Beggench Arda, Türkmenistan'lı, 1992 doğumlu.

Maftuna

Ekonomik sebeplerden dolayı çocuğundan ayrı, eşi ile birlikte para biriktirme amacı ile İstanbul'da yaşayan göçmen Maftuna, Milli judocudur. Özbekistan'da ev satın alacak parayı topladıktan sonra eşi ile beraber ülkelerine geri döneceklerini söylüyor.

Maftuna'nın İstanbul'da ki bir günlük yaşamına dair ondan istenilen görseller aşağıda görülmektedir.

Fotoğraf 5. Maftuna'nın günlük yaşamından fotoğraflar

Maftuna'ya röportajda Özbekistan'dan getirdiğin bir şey var mı diye sorduğumda annesinin fotoğrafını getirdiğini söylemişti.

Fotoğraf 6. Maftuna'nın Odası, Kübra Sülün Örün, 2019

Fotoğraf 7. Maftuna Kuaförde, Kübra Sülün Örün, 2019

Maftuna ile kültür farklılıklarından konuştuğumuzda düğünlerin Türkiye’den farklı olduğunu söylemişti. Düğünlerinde takı töreninin olmadığını her şeyin kız tarafına ait olduğunu söylemişti.

Fotoğraf 8. Maftuna’nın Düğünü, 2016

Rano

Rano 37 yaşında, 3 çocuk sahibi evlenmiş fakat ayrılmış, aslında eczacı olmasına rağmen Türkiye’de maddi sebeplerden ötürü otelde temizlik personeli olarak çalışmaktadır. Zor koşullar altında çalışıyor. 7 gün sabah 07:00 gece 02:00 çalışmaktadır. Burada biriktirdiği para ile çocuklarının masraflarını karşılamaktadır. Rano’nun İstanbul’da ki bir günlük yaşamına dair ondan istenilen görseller.

Fotoğraf 9. Rano'nun yaşamından günlük fotoğraflar

Rano ve Maftuna farklı firmalarda aynı işi yapmaktadırlar. Yakın arkadaşlar. İş dışındaki vakitlerini birlikte geçiriyorlar.

Fotoğraf 10. Rano ve Maftuna, 2019

Fotoğraf 11. Rano ve Maftuna, 2019

Mumtazbegim Melek

Melek 18 yaşında. 2 sene önce annesi Türkiye'ye ekonomik gerekçelerle çalışmaya geleceği için mecburiyetten dolayı gelmek zorunda kalmıştır. Henüz lise öğrencisi olan Melek Türkiye'de çalışıp bir miktar para biriktirdikten sonra eğitimine kaldığı yerden devam edecektir. Melek otelde resepsiyon elemanı olarak çalışmaktadır. Melek'in İstanbul'da ki bir günlük yaşamına dair ondan istenilen görseller.

Fotoğraf 12. Melek İş Yerinde Çalışırken, 2019

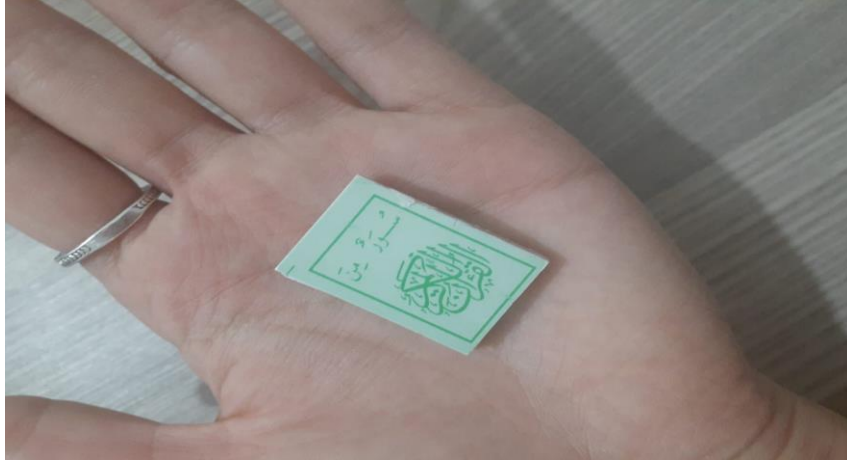

Fotoğraf 13. Melek İş Yerinde Çalışırken, 2019

Fotoğraf 14. Melek'in günlük yaşamından fotoğraflar

Melek'e röportajda Özbekistan'dan getirdiğin bir şey var mı diye sorduğumda küçük bir kuran getirdiğini ve hep yanında taşıdığını söylemişti.

Fotoğraf 15. Melek'in Ülkesinden Getirdiği Hatıra, 2019

Beggench Arda

Arda 1992 doğumlu Türkiye'de Sakarya Üniversitesinde Elektrik Mühendisliği kazanmış, okumaya gelmiştir. Ancak 2. Senesinde okulunu bırakıp iş hayatına atılmıştır. Arda 10 senedir Türkiye'de yaşamaktadır. Çeşitli mesleklerde çalışarak en son olarak bir otelde gece personeli olarak devam etmektedir. Amacı para biriktirip memleketine dönmektir. Arda'nın İstanbul'da ki günlük yaşamına dair ondan istenilen görseller.

Fotoğraf 16. Arda'nın günlük yaşamından fotoğraflar

SONUÇ

“Türkiye’de yaşayan göçmenlerin deneyimlerini görselleştirme” adlı tezim 4 farklı göçmen işçi ile yapılan röportajları kapsamaktadır. Araştırma da nitel veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Bu bölümde röportajların özeti ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

İş yeri ve farklı mekanlarda bir araya gelerek görüşme yapılan göçmenlerle röportaj yapıp, fotoğrafları çekilmiştir. Göçmenlerden bir günlerine ait fotoğraflar istenmiştir. Bunlar görsel veri kısmında yer almaktadır.

Görüşmeler sonucu göçmenlerin ekonomik sebepler, Türkiye’de iş bulmanın daha kolay olduğu ve kazancın fazla olduğunu düşünmeleri sebebi ile buraya göç ettikleri belirlenmiştir. Memleketlerinde geçici, yarı zamanlı işlerde düşük ücretlerle çalışmış olan göçmenlerin Türkiye’de düzenli ve yüksek ücretli işlerde çalışmak için buraya geldikleri saptanmıştır.

İş fırsatlarının yanı sıra, tanıdıklarının olması da coğrafi yakınlık gibi etkenlerde göç kararlarını etkilemiştir.

Türkiye’de çalıştıkları süre boyunca para biriktirip memleketlerine dönmeyi planlamışlardır.

Göçmenler Türkiye’ye yasal yollarla giriş yapmışlardır. Vizeleri bitmesine rağmen Türkiye’de kalmaya devam ederek kaçak hale gelmişlerdir.

Görüşülen göçmeler hiç izin almadan haftanın 7 günü izinsiz çalışmaktadırlar. Uzun çalışma saatlerinin yanı sıra aldıkları ücretlere göre göçmenler ucuz işçi olarak nitelendirilir. Is verenin sigortasız çalıştırması işveren maliyetini oldukça düşürmektedir. Bu bağlamda ülkemizdeki kaçak işçi sayısı fazladır.

Görüşülen göçmenler ülkede kaçak olarak kaldıkları için sokağa çıkmaya bile çekinir durumdalar. Başlarına gelebilecek bir hastalık durumunda ise hastaneye

gidemedikleri, gitmeleri gereken acil bir durum olduğuunda özel sağlık merkezlerini tercih etmektedirler.

Uzun alışma saatlerine rağmen düşük ücretler karşılığı çalışıyor ve başlarına gelen hak ihlallerine karşı çıkamıyorlar. Gelirin fazla olmasındansa güvenilir iş veren bulmak onlar için daha önemlidir. Görüşülen göçmenler genellikle tanıdıkları aracılığı ile iş bulduklarını söylediler. Görüşülen göçmenler çalıştığı kurumda konaklamaktadırlar Hayatlarını tek bir odada devam ettirmeye çalışmaktadırlar. Zor alışma koşullarına rağmen Türkiye’de kalmaya devam ediyorlar.

Görüşmeler tamamlanıp, toplanan veriler dahilinde göçmenlerin Türkiye’de ki deneyimlerini ve çalışma hayatında ki zorlukları elde edilen bilgileri paylaştığımız bu tez ile göçmenlere karşı bakış açısını değiştirmek hedeflenmiştir.

Görüşülen göçmenlerin hepsi kaçak işçidir. Göçmenlerle yapılan görüşmeler sonucu Türkiye’de çalışmaktan memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Türkiye’nin insan haklarına daha fazla saygı gösterdiği bir ülke olması dileğiyle..

KAYNAKÇA

- Akman, V., **Küresel Göç Hikayeleri**, (1. Basım), Yakamoz Yayınevi, İstanbul, 2007
- Becker, H.S., , (Çev) Mesut Hazır, Şerife Geniş, Ebru Arıcan, **Toplumu Anlamak**, (1. Basım), Heretik Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- Benjamin, W., **Fotoğrafın Kısa Tarihi** (4.Basım), Agora Kitaplığı, İstanbul, 2018
- Dündar, S.E., Özer, E., **Türkiye’de Göçmen Olmak Göçmen İşçi Araştırması**, www.ikgv.org/pdf/Belgesiz_Gocmenler_Isciler_TR.pdf , 14.05.2019
- Fichter, Joseph H., (Çev) Nilgün Çelebi, **Sosyoloji Nedir**, (3. Basım), Anı Yayınları, İstanbul, 2019.
- Kaya,Hürü(Ed.), Yılmaz, Hüseyin(Ed.), (2011). **Toplumsal Belgeci Fotoğraf**, (1. Basım). Oral, M. ‘*Fotoğraf ve Gerçeklik*’, Espas Sanat Kuram Yayınları, İstanbul, 2011, 33.
- Oral, M., **Toplumsal Belgeci Fotoğraf ve Fikret Oytam Örneği** (1. Basım), Espas Sanat Kuramları, İstanbul, 2018
- Özcan, Y., **Belgesel Fotoğraf ve Fotoröportaj** (6. Basım), Agora Kitaplığı, İstanbul, 2018
- Satkın, M.B., **Fotoğraf, Gerçeklik ve İdeoloji**, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/343021> , 09.05.2019
- Sontag, S., **Fotoğraf Üzerine** (2. Basım), Agora Kitaplığı, İstanbul, 2011
- Varlı Görk, R., **Bir Yöntem, Yöntembilim ve/veya Bir Sosyoloji Alanı Olarak Görsel Sosyoloji**, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/203787> , 17.12.19

ÖZGEÇMİŞ

01 Ocak 1994 tarihi, İstanbul İli Kadıköy ilçesi doğumluyum. İlk, Orta ve Liseyi yine aynı ilçede tamamladıktan sonra, Beykent Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Görsel İletişim ve Tasarım Bölümüne kaydoldum. Bu bölümden 2016 yılında mezun oldum. Sonra, 2017 yılında İletişim Sanatları ve Tasarım Anasanat Bilim Dalında yüksek lisans eğitimime başladım. 2020 yılında mezun oldum. Özel bir şirkette Grafik Tasarımcı olarak çalışmaktayım. Yabancı dilim İngilizcedir.

Kübra SÜLÜN ÖRÜN